ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 98 (348) ◆ Четвер, 28 травня 1992 року ◆ Ціна 1 крб.

МИ ЗРОЗУМІЛИ ЕСТОНЦІВ, А ВОНИ НАС

Офіційний візит Президента України до Естонської Республіки

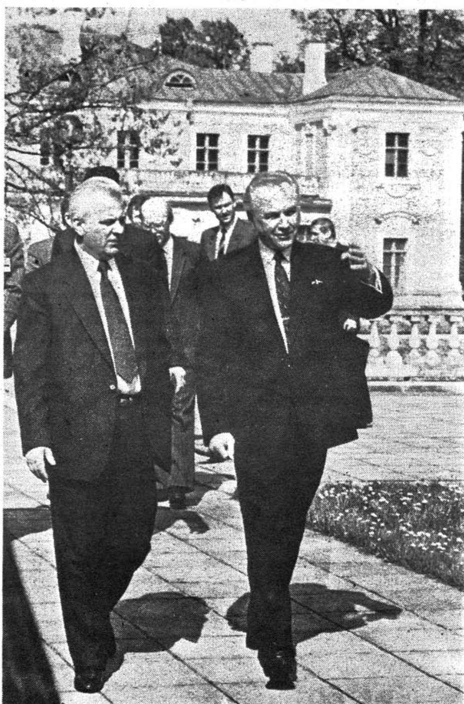
ПРОТОКОЛ

Все як належить. Зустріч в аеропорту. Гімни двох держав, прапори. Рапорт командира чітко вишикуваних солдатів — начальника штабу Національної гвардії Естонії. Квіти від представників українського земляцтва. Кортеж машин. Переговори в палаці Кадріорг. Президент України Леонід Кравчук і Голова Верховної Ради Естонської Республіки Арнольд Рюйтель віч-на-віч. Потім вони приєднуються до інших членів делегацій, продовжують і завершують переговори.

Сніданок на честь Президента України. Теплі промови. Прогулянка по старому Таллінну. Знову палац Кадріорг. Підписання Договору про дружбу і співробітництво між Україною і Естонською Республікою. І Угоди між урядом України і урядом Естонської Республіки про торговельно-економічне співробітництво. Документи фіксують «готовність розвивати тривалі, всебічні та взаємовигідні торговельно-економічні відносини та співробітництво». Договірні сторони «надають одна одній у взаємній торгівлі та економічному співробітництві найбільшого сприяння з питань, що стосуються мита, податків та інших сплат, а також митних формальностей».

Прес-конференція Президента України і Голови Верховної Ради Естонії. Тепла зустріч з представниками українського земляцтва. Невимушена бесіда. Аеропорт.

(Закінчення на 2-й стор.).

Розмова глав двох держав під час прогулянки.

НЕГАЙНО СІСТИ ЗА СТІЛ ПЕРЕГОВОРІВ

Екстремальна соціально-економічна ситуація, яка склалася у переважній більшості трудових колективів, змусила профспілкові центри Республіки Білорусь, Росії, України виступити з заявою, адресованою главам держав і урядів.

В ній, зокрема, зазначається, що процес руйнування господарських зв'язків на рівні держав, регіонів, трудових колективів раз у раз поглиблюється, підміна їх бартерними угодами на фоні різкого стрибка цін посилює загальний для всіх держав спад виробництва, веде до зупинення підприємств, масового вивільнення працівників, зростання безробіття, різкого зниження рівня життя людей. Дуже гостра фінансова криза, в якій опинилися Білорусь, Росія та Україна внаслідок нескоординованої політики лібералізації цін, відсутності механізму взаєморозрахунків між державами і підприємствами, веде до соціального вибуху. Не вирішила цих гострих проблем і чергова зустріч глав держав у Ташкенті.

У зв'язку з цим, говориться у заяві, звертаємося до президентів, глав урядів наших держав із закликом негайно сісти за стіл переговорів щодо вирішення проблеми стабілізації роботи і відновлення господарських зв'язків виробничих підприємств, взаєморозрахунку міждержавної заборгованості і вироблення механізму фінансових розрахунків, що забезпечують збереження робочих місць і виплату зарплати трудящим.

МИ ЗАСУДЖУЄМО пряме втручання Священного Синоду РПЦ у життя Української православної церкви, заявляємо, що всі рішення Московського Синоду щодо УПЦ не мають чинності у зв'язку з тим, що вони прийняті всупереч діючому Статуту, а також Акту про незалежність і самостійність в управлінні Української православної церкви, всі єпископи, котрі, нехтуючи діючим Статутом УПЦ, відійшли від її канонічного глави, є зрадниками церкви і православного народу України — таку постанову ухвалили учасники Всеукраїнської конференції духовенства і мирян на захист канонічних прав УПЦ, що відбулася у Києві 26 травня.

АПОСТОЛЬСЬКА столиця розширює свої представництва в нині суверенних державах колишнього Союзу. На Україну прибув папський представник-нунцій монсеньйор Антоніо Франко. Своїм завданням папський нунцій вважає сприяння єдності між священиками і віруючими латинського та східного обрядів в Україні, розширення євангелізації краю, мирне співіснування з різними релігіями, в основному з православ'ям.

З ТУРБОТОЮ ПРО ІНВАЛІДІВ

27 травня у приміщенні Міністерства соціального забезпечення відбулося відкриття міжнародної виставки засобів пересування та малої механізації для інвалідів, на якій представлені вироби зарубіжних фірм та українських підприємств.

Виставку відкрив перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець. На відкритті були присутні голова постійної Комісії Верховної Ради М. Науменко, народні депутати України, а також перший заступник міністра соціального забезпечення Б. Алейник.

Тут же Василь Васильович провів робочу нараду з участю народних депутатів, керівників міністерства і представників підприємств, на якій було звернуто особливу увагу на важливість соціального захисту інвалідів, турботи про належні умови їхнього життя. Обговорено питання щодо негайної, в десятиденний строк розробки державної програми виробництва в Україні засобів пересування та малої механізації для інвалідів з використанням досвіду зарубіжних фірм та українських підприємств, яку буде внесено на розгляд Президії Верховної Ради України.

НЕОКОЛОНІАЛІЗМ ПО-РОСІЙСЬКИ?

27 травня народний депутат Криму Олександр Круглов виступив у газеті Верховної Ради Криму «Крымские известия» зі статтею «Міна уповільненої дії». В ній, зокрема, говориться, що РРК спочатку наголошував на необхідності виходу Криму зі складу України і входження до Росії. А тепер «частина керівництва РРК і ті, чиї політико-комерційні інтереси вони виражають, і слухати не хочуть про возз'єднання Криму з Росією. Їх більше влаштовує незалежний Крим». А «незалежному Криму перед лицем внутрішніх і зовнішніх ворогів не встояти і дня», оскільки «Україна уже має свого емісара у місті російської слави». Автор далі пише, що росіяни, як і всі депортовані (!!) народи, хочуть, нарешті, репатріюватися — повернутися разом з півостровом у Росію. Жодного слова в статті про татар, українців, інших споконвічних жителів Криму. Але присутнє марення про ті часи, коли разом з Кримом Росія поверне собі «і одеські, миколаївські, херсонські, криворізькі, харківські та інші землі і багато іншого, що споконвіку належало їй». Справді міна уповільненої дії. І називається вона — п'ята колона.

Актуально

Інші претенденти відпадають

«Найближчим часом Чорноморський флот буде виведено зі складу стратегічних сил СНД»,— заявив маршал Шапошников під час зустрічі з журналістами. За його словами, флот буде поділено лише між Україною та Росією.

А державу все одно будуватимемо

Залишається тривожною ситуація у Придністров'ї. Вчора вранці неподалік села Кочиери тривали перестрілки. Троє молдовських поліцейських вбито і четверо поранено. Є жертви і серед придністровців. Тим часом Верховна Рада Молдови прийняла звернення до парламентів та народів світу, в якому назвала 14-ту армію Росії окупаційною силою. Молдовські парламентарії звернулися до світової громадськості з проханням засудити відкриту агресію проти республіки. Народні депутати також проголосували за прийняття Закону «Про референдум». У Тирасполі на сесії Верховної Ради Придністровської Республіки розглядалися економічні питання. 30 травня придністровці обговорять проблеми державного будівництва.

Потрібна експертна допомога

До врегулювання вірмено-азербайджанського конфлікту закликало Міністерство закордонних справ Казахстану. Зовнішньополітичне відомство республіки вважає, що в ситуації, яка склалася, необхідно перш за все домовитися про припинення вогню і залучити до мирних переговорів міжнародних експертів.

Нема спокою колишнім

Конституційний суд Росії вирішив відкласти прийняття остаточного документа щодо законності указу Єльцина про заборону компартії. Судді розглянуть додаткові свідчення. Для цього на 7 липня до суду запрошено колишнього заступника Генерального секретаря ЦК КПРС Івашка і першого секретаря ЦК Компартії Росії Купцова.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

МИ ЗРОЗУМІЛИ ЕСТОНЦІВ, А ВОНИ НАС

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Церемонія проводів. Літак бере курс на Київ. Господарі, судячи з усього, задоволені. Гості — теж.

Цим, власне, можна б і закінчити суто протокольний звіт про офіційний візит. Бо вже й він показує, що роботи зроблено за один день чимало, що між Україною і Естонією й далі розвиватимуться взаємовигідні економічні, а також культурні і інші зв'язки. Але ж візит цде було наповнено живим життям, тривогами й проблемами двох молодих незалежних держав, надіями наших народів.

НАРОД ПРАГНЕ ВИЖИТИ

Анатолій Зленко, міністр закордонних справ України, знавець кількох європейських мов, в ході переговорів цікавиться, чи не занадто це складно для декого з неестонців вивчити 1500 естонських слів, щоб скласти відповідний іспит, без чого не одержати громадянства. Адже є люди, яким просто не дано опановувати мови, особливо це складно старим. Клара Халік, яка відає в уряді Естонії міжнаціональними стосунками, погоджується, що шершавість тут є, що це і в неї викликає тривогу. Але проблему можна врегулювати міждержавними угодами. Всі неестонці в Естонії отримують права постійних жителів. Цього достатньо, щоб забезпечити первинні інтереси людей, по суті, всі інтереси, крім права брати участь у виборах.

Миколу Білоблоцького, голову Комісії ВР України з питань соціальної політики та праці цікавлять, зрозуміло, соціальні аспекти життя естонців і неестонців в цій країні. Без будь-яких проблем отримали громадянство ті неестонці, які ділом або словом боролись за незалежність Естонії. Для інших це процес, розтягнутий на роки.

Глибше розуміння проблеми приходить, коли чуємо цифри. Естонців — всього мільйон. Це не великий, але гордий народ. Інтелігентна, культурна нація. До 1940 року в складі населення Естонії було вісім відсотків неестонців, зараз — 40. Естонців виселяли з рідної землі, мордували в Сибіру, знищували. Над нацією нависла досить реальна загроза зникнення. Є міста, такі, як Нарва, де естонське населення переважало, а тепер його там кілька відсотків. Зрозуміло, росіянам, які скрізь себе почували нацією номер один, старшим братом, тепер складно перебудуватися на те, що доводиться добиватись громадянства. Але що робити? Те, що дозволялося царською, а потім союзною владою — кінчилось. Доводиться усвідомлювати, що нечисленний естонський народ, над яким творилось насильство, мусить захищати свою державність, себе і в такий спосіб. Та й яка держава в світі легко, лише за красиві очі надає громадянство приїжджим? США, Англія, Франція? Ні.

— У нас немає національного питання, — говорить Арнольд Рюйтель, — а є лише людські питання. Люди повинні знати, як було і звідки що виникло. До речі, із задоволенням продовжує він, з українцями у естонців — добрі стосунки, немає жодного випадку непорозуміння. У військових частинах СРСР (тепер — Росії), розташованих в Естонії — до 12 тисяч офіцерів. З них 2,5 тисячі українців. Ті, що військові частини в період виборювання незалежності декому не вдалося спровокувати на активні дії, а лише кілька частин вдалися тільки до погроз, Арнольд Рюйтель прямо пов'язує з політичним впливом офіцерів-українців. Що ж, честь і слава нашим землякам, які в непростій ситуації виявили повагу до народу і землі, де випало служити. Чути це, не криюсь, було приємно.

КРИЗУ ДОЛАТИ РАЗОМ

Президент України зазначив, що ми поважаємо закони Естонії. Але тут проживає 48 тисяч українців. Частина з них з різних мотивів не прийме громадянства Естонії. Але ми не можемо відмовити їм бути українцями. Тут треба окреслити проблему і визначитись, як її вирішувати.

— Ми сьогодні підписали важливі документи, — сказав Леонід Макарович, — будемо ширше торгувати, будемо допомагати країна країні зміцнювати незалежність. Але товари легше пересувати, ніж людей.

Співрозмовники належним чином оцінили цю позицію.

Під час зустрічі з представниками українського земляцтва тема українців в Естонії була продовжена. Чи буде Україна платити пенсію відставному офіцерові, якщо він переїде з Естонії на Батьківщину? Буде. Як офіцерові-українцю відбути на службу в Україну, адже тільки він подасть рапорт, його звільнять з армії, яка знаходиться під юрисдикцією Росії? Як влаштувати безвізові поїздки? Направлення від земляцтв? Як направляти молодь в українські вузи? Як організувати поїздки колективів самодіяльності в Україну? Запитання — відповіді, доручення Президента міністрам. Активісти земляцтва розповіли про влаштування перших українських шкіл в Естонії, про сприяння їм органів влади. Чітко відчувалося: естонці поважають тих українців, які вважають себе українцями, а не «русскоязычным населением». Це зрозуміло. Народ, який має високу національну гідність, поважає її в інших, а безбатченків не жалує.

На завершальній стадії візиту керівники двох держав підкреслили взаємну повагу, відзначили, що є співпадання економічних інтересів, а це означає об'єднання й політичних інтересів. Арнольд Рюйтель на прес-конференції згадав, як 19 серпня минулого року телефонував до Леоніда Кравчука, домовився з ним про протистояння путчу.

Керівники обох держав висловили тривогу з приводу того, що в парламенті Росії починають брати гору шовіністичні тенденції.

Візит Президента України засвідчив, що наша держава, друга за потенціалом республіка колишнього Союзу, вміє будувати нормальні цивілізовані стосунки з тими країнами, з якими і в Союзі мала відповідні зв'язки, вміє розуміти і поважати партнера. Не кажемо, що політикам Росії слід цього навчитись. Не будемо високомірними. Але придивитись їм, мабуть, треба.

Ще один, як на мене, виключно важливий висновок візиту. Керівники обох держав, говорячи про необхідність розширення економічних і інших зв'язків, вбачають в цьому головну реальну можливість виходу з кризи. Сподіватись на когось, на допомогу якихось країн, на кредити, що продаються, — не варто. Треба покладатись на власні сили, шукати і нових зв'язків, але спиратись на старе перевірене партнерство.

Сергій ПРАВДЕНКО.
Київ — Таллінн — Київ.

* * *

НА ЗНІМКАХ: зустріч Леоніда Макаровича Кравчука з українцями на площі біля міської ратуші, яка передувала грунтовній розмові з представниками земляцтва в резиденції Президента України; під час спільної прес-конференції.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Генерали США... за мирну і щасливу Україну

Як відомо, в Україну прибула група високопоставлених військових із Сполучених Штатів Америки — двозірковий генерал армії США Микола Кравців, однозірковий генерал Ніколсон Джон та полковник армії США у відставці Вільямс Джорж. 26 травня їх прийняв перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець і мав з ними тривалу бесіду.

Мета візиту американських військових такого рангу до України надзвичайно цікава і важлива — заснувати в нашій державі Міжнародний інститут глобальної та регіональної безпеки як недержавної наукової, консультативної та навчальної організації. Ця ідея знайшла повну підтримку у Верховній Раді.

Перший заступник Голови Верховної Ради розповів американським фахівцям про діяльність парламенту України у розбудові молодої незалежної держави, у будівництві Збройних Сил, виклав концепцію національної безпеки — оборонний характер, прихильність до без'ядерного статусу, невходження у військові союзи, вирішення складних міждержавних питань тільки через переговори,— яка сподобалася генералам США.

Гості висловили задоволення від одержаної інформації, виклали своє бачення можливостей допомоги України в реалізації її програмних цілей. Микола Кравців поділився враженнями від відвідання своїх рідних у Прикарпатті, де, як він висловився, і в архітектурі, і в працелюбності, і в гостинності людей відчувається дух Галичини. Він запевнив, що і сам, і діаспора докладуть сил, щоб незалежна Україна стала вільною, справді демократичною і правовою.

А 27 травня В. В. Дурдинець прийняв делегацію американського Інституту атлантичної ради на чолі з директором інституту Джоном Бейкером, яка прибула в Україну з метою розробки спільних програм щодо цивільного контролю над збройними силами і співробітництва у сфері розбудови національної безпеки України.

Прес-центр Верховної Ради України

ЦІННІ ПАПЕРИ — ПЕРЕПУСТКА ДО РИНКУ

Сьогодні, 28 травня, в Києві відкривається науково-практична конференція «Український ринок цінних паперів: стан, перспективи і шляхи розвитку». Її проводять три міністерства — економіки, фінансів, у справах роздержавлення власності і демонополізації виробництва — Фонд державного майна, Національний банк і Українська фондова біржа.

Напередодні конференції наш кореспондент мав бесіду з головою правління біржі, членом Державної думи України **В. Оскольським.**

— Валентине Володимировичу, яку роль може відіграти ринок цінних паперів для становлення нашої економіки?

— Почну із загального положення. Ринок цінних паперів є наслідком певного етапу розвитку товарного виробництва, коли виникає надлишковий капітал. Останній, звісно, може лежати десь без руху, без ніякої вигоди для власника, а може й працювати, весь час нарощуватися. Гроші повинні робити гроші, через вкладання їх у виробничу та соціальну сфери, фінансування модернізації, технічного чи технологічного переоснащення виробництва, його переорієнтації на випуск тих товарів і послуг, яких в даний момент найбільше потребує суспільство.

Щоб найефективніше виконати цю роль, капітал має бути вкладений в акції, облігації, сертифікати тощо. Для цього й існує ринок цінних паперів. А щоб він повноцінно функціонував, необхідна відповідна інфраструктура, головними елементами якої є фондова біржа і позабіржовий ринок цінних паперів. Це розгалужена мережа будь-яких організацій: банків, компаній, інвестиційних фондів, страхових товариств, інформаційних та консультаційних фірм тощо.

— Отже, ринок цінних паперів може сприяти оздоровленню нашої економіки?

— Я не обмежувався б лише такою функцією цього ринку. Через купівлю і продаж цінних паперів він забезпечуватиме обіг на нашому внутрішньому ринку іноземного капіталу, а також вихід українського бізнесу у світову економіку.

Можна говорити і про морально-психологічний аспект. Відомо, що серед багатьох людей, навіть таких, які мають певні грошові заощадження, нині панують невпевненість, страх перед майбутнім. І це зрозуміло. Адже в нас говориться про шокову терапію, а проводиться шокова хірургія практично без усілякої соціальної анестезії. Причому найближча перспектива, принаймні до повного виходу з карбованцевого простору та введення власної національної валюти, теж особливого ентузіазму не викликає. І все ж немає в нас іншого шляху, ніж дальший розвиток ринкових відносин. Та на повну ж силу вони запрацюють тільки в разі внутрішньої готовності до них людей. Ринкову психологію, відповідний спосіб життя, нову економічну філософію не можна нав'язати, ввести якимись директивами чи указами. Вони мають формуватися в першу чергу об'єктивними умовами. Такі умови створить розширення ринку цінних паперів.

У процесі роздержавлення та приватизації, особливо коли він набуде «обвального» характеру, кожний громадянин стане власником сертифікату, чека або бона. Звичайно, далеко не кожний стане бізнесменом, але обов'язково турбуватиметься про те, щоб з найвищим прибутком застосувати свої цінні папери. У наших громадян формуватиметься ринкова психологія.

— Що ж являє собою нині український ринок цінних паперів?

— Поки що він тільки започатковується. На кінець минулого року в обігу було цінних паперів усього на 4,1 млрд. карбованців, із них 1,8 млрд. складали облігації Республіканської внутрішньої 10-процентної позики 1990 року. Підприємствами ж і установами емітовано лише на 300 млн. карбованців акцій трудових колективів і акцій підприємств, причому більшість з них припадає тут на акції банків. Згідно з даними статистики, за минулий рік кожний працюючий вклав у цінні папери до 5 карбованців — цифра просто сміхотворна, щоб говорити про справжній ринок.

У чому вбачається вихід? По-перше, в прискоренні процесу приватизації, особливо через акціонування. По-друге, слід розширити і значно активізувати роботу по розміщенню цінних паперів українських підприємств на зарубіжному фондовому ринку та залученню іноземних цінних паперів і валюти на наш ринок. Це відповідатиме як об'єктивним потребам інтернаціоналізації капіталу, так і нагальним запитам нашого суспільства. По-третє, необхідно сміливіше йти на випуск державних цінних паперів: як у всеукраїнському масштабі, так і на місцевому рівні.

І ще одна проблема. В Україні практично відсутня спеціальна поліграфічна база для друкування цінних паперів. Акції, що є нині в обігу, можна відтворити не те що на ксероксі, а й вручну, звичайним олівцем, тоді як вони повинні мати надійний захист від підробки, інші спеціальні атрибути. Є декілька західних фірм, які гарантують виготовлення цінних паперів на світовому рівні. Посередником тут може виступити Українська фондова біржа, а контролером — Міністерство фінансів.

Нарешті, на ринку цінних паперів поки що обмаль висококваліфікованих кадрів. Наша біржа разом з Асоціацією ділового співробітництва відкрила короткострокові інтенсивні курси брокерів і аналітиків ринку цінних паперів, разом з Інтелектбанком та товариством «Знання» — Республіканську комерційну школу, де проходять перепідготовку брокери. Комплектуються групи спеціалістів для стажування на західних фондових біржах. Налагоджується організація методичної допомоги фахівцям. Випущені відповідні учбово-методичні матеріали.

Сподіваємось, що в ході нинішньої конференції буде знайдено шляхи подолання існуючих труднощів, прискорення розвитку українського ринку цінних паперів.

В. СОКОЛ.

Ветерани

ПІЛЮЛІ ДЛЯ ПЕНСІОНЕРІВ

У вестибюлі приміщення, де проходив пленум Ради ветеранів війни, праці і Збройних Сил України, працював аптечний лоток. Звичайно, не обійшлося без черги, адже дістати нині найнеобхідніші ліки — проблема. Та для людей похилого віку проблемою стало й те, що звичайнісінькі пілюлі валідолу чи екстракту сенни потихеньку подорожчали останнім часом в чотири рази, а більш складні ліки — у вісім десять разів. Тут же, у буфеті, пригощали ветеранів бутербродами з шинкою, ціна якої за час так званої «лібералізації» підскочила в сорок разів.

Отакі гіркі пілюлі!

Та коли б лише ці. У доповіді на пленумі віце-прем'єра Кабінету Міністрів О. Слєпічева і співдоповіді голови Ради ветеранів І. Герасимова про те, як реалізуються соціальні гарантії людям похилого віку, надані Верховною Радою України, у виступах учасників пленуму йшлося й про інші численні прикрості, які вельми болісно вдарили по старшому поколінню українського народу. Зазначалося, зокрема, що близько 90 відсотків з 14 мільйонів пенсіонерів перебувають сьогодні за межею бідності. Тобто живуть в злиднях. Внаслідок непродуманих безперервних перерахунків пенсій сотні тисяч ветеранів по кілька місяців не одержують належну їм платню, а гроші в умовах інфляції щодня втрачають свою цінність. Фактично зведено нанівець і скромні вклади пенсіонерів в ощадбанках «на чорний день». Президент України своїм Указом подвоїв суму заощаджень лише багатіям, які прагнуть щось приватизувати. А про старих людей, яким крім домовини, приватизувати нічого, не згадав.

Гострій критиці на пленумі було піддано місцеві органи влади Львівської, Тернопільської, Харківської, деяких інших областей, а також Кабінет Міністрів, міністерства соціального забезпечення, праці, охорони здоров'я, які не приділяють належної уваги поліпшенню життя ветеранів, інвалідів війни і праці, малозабезпечених громадян, особливо їх побутовому і медичному обслуговуванню.

Пленум звернувся до Верховної Ради, Президента і Кабінету Міністрів України з проханням прискорити прийняття Закону «Про статус ветеранів війни і праці, гарантії їх соціального захисту», створити в складі Кабінету Міністрів чи в президентській структурі влади Комітет у справах ветеранів і відповідні підрозділи в областях, внести до чинного пенсійного закону ряд доповнень, які передбачають додаткові пільги ветеранам щодо нарахування пенсій, їх компенсації, оплати за комунальні послуги тощо.

* * *

На другий день після пленуму, про який йшлося, постійна Комісія Верховної Ради у справах ветеранів, пенсіонерів, інвалідів, репресованих, малозабезпечених і воїнів-інтернаціоналістів за участю керівників соціальної служби всіх областей з метою контролю за виконанням Закону «Про пенсійне забезпечення» заслухала з цього питання інформацію Міністерства соціального забезпечення України. Необхідність такого контролю, наголосив голова комісії, народний депутат М. Науменко, зумовлена тим, що останнім часом до Верховної Ради надходить злива листів від людей старшого покоління, в яких вони скаржаться, що місяцями оббивають пороги районних та обласних відділів соцзабезу і не можуть одержати належну їм пенсію або надбавку до неї. Дуже важко нині громадянам оформити пенсійну справу.

У доповіді першого заступника міністра соціального забезпечення Б. Алєйника, у виступах членів комісії і представників з областей звучала тривога: служба соціального забезпечення України перебуває сьогодні в глибокій кризі, на грані повного розпаду. Причин багато. Встановлена ще в 1979 році норма обслуговування одним інспектором трьох тисяч пенсіонерів нині фактично завищена в півтора раза. І це в умовах, коли останнім часом довелося перераховувати пенсії вісім разів — переважно з олівцем і рахівницею в руках, без будь-яких сучасних технічних засобів. Та ще й за найнижчої серед службовців заробітної плати. У зв'язку з цим багато фахівців соціальної служби залишають роботу, переходять до різних новостворюваних фірм, асоціацій, кооперативів. Справа ускладнюється ще й тим, що в ряді міст і районів представники Президента України, формуючи свої органи влади, вдаються до скорочення штатів міськрайсоцзабезів. Все це й призвело до того, що, скажімо, у Донецькій області з 1,5 мільйона пенсіонерів більше третини досі не одержує належної пенсії, на Львівщині з 60 тисяч ветеранів війни і праці її ще не діждалися 28 тисяч. Подібна ситуація і в ряді інших областей. Отакі гіркі пілюлі!

Необхідно, наголошувалося на засіданні комісії, щоб уряд України невідкладно вжив рішучих заходів до зміцнення соціальної служби кадрами, поліпшення умов їхньої праці, матеріального забезпечення. Адже сьогодні працівники Мінсоцзабезу на місцях настільки завантажені, що часто не можуть не тільки глибоко вникнути в долю інваліда чи самотньої старенької бабусі, а й уважно вислухати їх.

На засіданні комісії настійно вносилися пропозиції, щоб надати службі соціального забезпечення державний статус, вивести її підрозділи з підпорядкування місцевій адміністрації, надати право підприємницької діяльності тощо. Сподіваємося, що Верховна Рада України прислухається до цих побажань.

Володимир ЧЕРКАС.

УКАЗ Президента України

Про перехід України до загальноприйнятої у міжнародній практиці системи обліку та статистики

Виходячи з необхідності інтеграції України у світові економічні відносини та перебудови системи економічної інформації, обліку і статистики відповідно до міжнародних стандартів, **постановляю:**

1. Покласти на Міністерство статистики України, Міністерство фінансів України, Міністерство економіки України, Державний комітет України по стандартизації, метрології та сертифікації за участю Національного банку України загальне керівництво розробкою і здійсненням заходів по впровадженню в Україні єдиної системи обліку та статистики, що відповідає загальноприйнятій міжнародній практиці та завданням оперативного висвітлення економічних реформ.

2. Утворити Координаційну раду з питань організації переходу України на міжнародну систему обліку і статистики, затвердити персональний склад цієї Ради.

Основними завданнями Координаційної ради є:

реалізація заходів по перебудові системи економіко-статистичних показників;

впровадження національного рахівництва, методів бухгалтерського обліку, єдиної системи класифікації та кодування техніко-економічної інформації з урахуванням міжнародних стандартів і рекомендацій, включаючи системи каталогізації та штрихового кодування продукції.

3. Координаційній раді з питань організації переходу України на міжнародну систему обліку і статистики:

утворити відповідні робочі групи з провідних працівників міністерств та відомств України, науковців і фахівців з метою розробки конкретних заходів для виконання цього Указу;

у місячний строк визначити конкретні заходи щодо вдосконалення оперативного аналізу економічних реформ і почати їх впровадження з другого півріччя 1992 року;

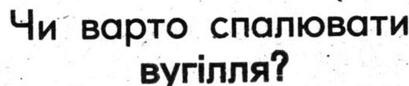
у тримісячний строк розробити та подати на затвердження Кабінету Міністрів України проекти Концепції побудови національної статистики України, Державної програми переходу на міжнародну систему обліку і статистики та пропозиції щодо матеріального, фінансового і кадрового забезпечення їх виконання.

4. Відповідно до рекомендацій міжнародних організацій про надання їм обумовленого переліку показників, що характеризують економічний і соціальний стан України та окремих галузей її народного господарства, встановити, що систематизацію і повідомлення міжнародним організаціям цих даних здійснює Міністерство статистики України.

Такі дані Міністерству статистики України подаються за узгодженою програмою Національним банком України, Міністерством фінансів України, Міністерством економіки України та Державним митним комітетом України.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
23 травня 1992 року

Чи варто спалювати вугілля?

Радянський Союз розпався. Процес цей необоротний. Виникли окремі держави зі своїми укладами. Держави проголосили незалежність. Воно означає можливість проведення такої соціальної політики, яка б забезпечила громадянам держави матеріальний добробут, демократію і розвиток культури. Ми повинні йти свідомо до цієї мети.

Народові України потрібна логічна стратегічна перспектива перетворень у виробництві і у зміні форм власності. Вона має бути зрозумілою і прийнятною для

ті. (Аналогічне співвідношення для Західної Європи — 36; 14; 44). Можливими постачальниками газу в Україну могли б бути Іран, Ірак, Катар на Близькому Сході, Нідерланди і Норвегія в Європі, Алжир та Лівія в Африці. Найдоцільніше постачати газ з Ірану по вже діючих газопроводах через Азербайджан і Росію (до 5 млрд. кубічних метрів на рік) та збудувавши нові газопроводи Іран — Азербайджан — Україна та Іран — Туреччина — Україна (по 25 млрд. кубічних метрів на рік кожний, вартість їх бу-

теплової електростанції, яка працює на вугіллі, потрібно було б 2,7 млн. тонн вугілля, що коштувало б 108 млн. доларів, не враховуючи вартості доставки й відходів. Нині в Україні працює 14 блоків атомних електростанцій, і їх завантаження коштує на півтора року роботи 2,1 млрд. доларів. Україна

має достатні запаси урану, але не має підприємства для створення ядерного палива для електростанцій. Коштуватиме таке підприємство до 1 млрд. доларів. У Західній Європі частка атомної енергії, гідроенергії та інших галузей енергетики становить 21 відсоток від усієї енергетики.

Напівфабрикатна економіка

Як бачимо, в цілому, власні можливості України в енергозабезпеченні недостатні. Споваджувані з Росії й Туркменистану нафта й газ коштують нам відповідно 3

дяться держави зі здоровими економічними системами. У кожній державі економічне життя має свою специфіку, але в цілому там встановився певний рівень цін на товари,

ПРО ПЕРЕБУДОВУ СТРУКТУРИ ВИР

Ігор ЮХНОВСЬКИЙ,
Державний радник України з питань науково-технічної політики, член Президії Верховної Ради України

Чому республіка, яка виробляє велику кількість мінеральної сировини десь на загальну суму 18 млрд. доларів, на території якої зосереджено третину чорноземів усього світу, має добре розвинуту металургію, машинобудування і величезний науково-технічний потенціал, перебуває в глибокому зовнішньоекономічному дефіциті?

Чому країна, що створює одну тонну металу на одного мешканця... має проблеми з металом? Чому країна, що вирощує одну тонну зерна на одного мешканця... імпортує зерно? Країна, яка конструює чи не найкращі у світі транспортні літаки... купує транспортні літаки...

Газ поставляється в Україну фактично з одного джерела — Росії. Інші країни, такі як ФРН, Франція, Італія споваджують газ не менше як з чотирьох різних країн не дозволяючи собі мати з однієї з них поставки більші, ніж 35 відсотків від потреб.

більшості населення. Після схвалення Верховною Радою і Президентом вона вимагатиме свідомої дисципліни виконання.

Перш ніж скласти програму, потрібно мати уявлення про економічний стан України. На основі аналізу цього стану можна скласти програму найперших дій.

Стан економіки визначається насамперед рівнем забезпечення республіки енергією. Енергію ми одержуємо, спалюючи газ, мазут, вугілля, ядерне паливо і використовуючи енергію рік.

Республіка має значні запаси вугілля. В 1991 році було видобуто 137 млн. тонн. В середньому світова ціна на це вугілля становить 30 доларів США за тонну*. Отже, вартість видобутого вугілля — 4 млрд. доларів. Зауважимо, що одна тонна вугілля створює приблизно 2600 кіловат-годин електроенергії. Спалювати вугілля в електростанціях економічно вигідно. Наприклад, якби ми спалили все вугілля, перетворивши його тепло в електроенергію, то ми за неї одержали б понад 12 млрд. доларів, що втричі більше від вартості вугілля. До того ж в електростанціях можна використовувати й низькосортне вугілля. В енергоресурсах України частка вугілля становить 31 відсоток.

Основним енергоносієм у республіці є природний газ. Його частка — 41 відсоток від усіх енергоресурсів. Власний видобуток газу у 1991 році складав 24,3 млрд. кубічних метрів, що покривало на 24 відсотки потреби республіки в газі. Газ імпортувався з Російської Федерації, з Туркменії в кількості 76 відсотків від потреб республіки. Світова ціна на російський газ — 33 долари за 1 тис. кубічних метрів. Ми споваджуємо 102 млрд. кубічних метрів газу і мали б за це заплатити 3,3 млрд. доларів. Це перше з основних джерел дефіциту України. Газ поставляється в Україну фактично з одного джерела. Інші країни, такі, як ФРН, Франція, Італія, споваджують газ не менше як з чотирьох різних країн, не дозволяючи собі мати з однієї з них поставки більші ніж 35 відсотків від потреб. Основним споживачем газу у нас є промисловість. Вона споживає 47 відсотків газу, на виробництво електроенергії йде 29 відсотків, у побуті споживається 18 відсотків від загальної кількос-

дівництва може становити відповідно 5 і 7 млрд. доларів).

Світова ціна газу — 80 доларів за одну тисячу кубічних метрів газу.

Нафта. Україна має незначні власні добувні запаси нафти, обсяг яких десь до 154 млн. тонн. Власний видобуток нафти падає з року в рік і в наступні роки встановиться на рівні 3 млн. тонн на рік. Правда, існують потенційні можливості відкрити нові запаси нафти в Карпатському регіоні і в районі Дніпровсько-Донецької западини. Україна споваджує нафту з Росії. На 1992 рік підписано міжурядову угоду на квоту в 40 млн. тонн. Є підстава сподіватися на істотне зменшення поставок до 30 млн. тонн. Знову-таки недопустиме постачання країною нафти з одного джерела — з Росії. Тому Україна має укласти договори на поставки нафти з інших країн, зокрема з Близького Сходу. Попередні розрахунки стверджують, що, окрім існуючих нафтопроводів, найвигідніше транспортувати нафту в Україну танкерами. Діючий Одеський порт може прийняти до 4 млн. тонн нафти на рік. Необхідно терміново шукати й інші способи доставки нафти морським шляхом. А такі способи є.

Україна має великі й малі нафтопереганні заводи сумарною потужністю переробки 62 млн. тонн на рік. Середня глибина переробки нафти на наших підприємствах — найнижча у світі: 52 відсотки. З однієї тонни сирої нафти вартістю 120 доларів маємо 0,5 тонни мазуту вартістю 25 доларів і, скажімо, 0,5 тонни бензину вартістю до 90 доларів за тонну. В результаті виникає дефіцит виробництва десь 5—15 доларів на переробці кожної тонни сирої нафти.

Частка атомної енергетики в енергетичному балансі держави становить десь 24 відсотки. Гідроенергетика ж та інші нетрадиційні джерела — не більш як 3 відсотки. В Україні видобувається уран, є підприємства, де створюється первинний урановий концентрат, але немає підприємств остаточного виготовлення ядерного палива для електростанцій. Тому ядерне паливо ми теж купуємо. Завантаження одного ядерного реактора на 1 млн. кіловат потребує 163 касети урану, і це коштує 15 млн. доларів. Зауважимо, що одне заповнення такого ядерного реактора створює за рік 7 млрд. кіловат-годин електроенергії. Для створення такої кількості енергії від

і 6 млрд. доларів, створюючи основу зовнішньоекономічного дефіциту. До цього додається імпорт більше як 100 тис. вантажних автомобілів на рік вартістю понад 1 млрд. доларів, а також папір, ліс вартістю до 1 млрд. доларів. Сумарно імпорт головних компонентів сягає 11 млрд. доларів.

Наш експорт у Росію та інші держави колишнього СРСР зосереджено на продукції сільського господарства, зокрема м'яса на суму 1 млрд. доларів і молочних продуктів на суму 1,2 млрд. доларів, крім того, ще йде чавун, прокат чорних металів, труби на суму десь 6 млрд. доларів, тепловози, судна морські і промислові, автонавантажувачі та інші вироби. Сумарно експорт сягає 17 млрд. доларів, а весь імпорт сягає 22 млрд. доларів, створюючи дефіцит до 5 млрд. доларів на рік. У чому ж справа?

Республіка, яка виробляє велику кількість мінеральної сировини десь на загальну суму 18 млрд. доларів, на території якої зосереджено третину чорноземів усього світу, що має добре розвинуту металургію, машинобудування і, нарешті, величезний науково-інженерний потенціал, перебуває в глибокому зовнішньоекономічному дефіциті.

Країна, що створює одну тонну металу на одного мешканця... має проблеми з металом. Країна, що вирощує одну тонну зерна на одного мешканця... імпортує зерно. Країна, яка конструює чи не найкращі у світі транспортні літаки... купує транспортні літаки.

Все це викликане довготривалою безглуздою економічною політикою більшовицького режиму колишнього СРСР. У результаті його дій Україна перетворена в напівфабрикатну систему з неймовірними економічними порушеннями, з політикою на залежне від примхи центру існування.

Незалежність має дати нам можливість вийти з такого становища.

Насамперед ми маємо з'ясувати основні місця нерентабельного господарювання і терміново їх усунути. А далі створити стратегію перебудови всього виробництва України в напрямі до рентабельності кожного продукту, що підлягає продажу.

Щоб братися за таку стратегію, необхідно мати метод об'єктивного розрахунку рентабельності. Візьмімо до уваги такі обставини. На заході й півдні від нас знахо-

рівень продуктивності праці, стандарти якості виробів. Наша ж економіка є хворою. Маємо вийти з біди, в яку нас загнав імперіалістичний СРСР, і стати в рівень з іншими державами світу. У кожної європейської держави є своя валюта, і відомий її курс, наприклад, щодо долара США чи до фунта стерлінгів. У нас роль грошей виконують купони. У державах колишнього СРСР — карбованці. Ціна на одні й ті самі товари — різна. Але відношення цін на довільні два товари близькі між собою в усьому цивілізованому світі. Ціни товарів в Україні відрізняються від цін на аналогічні товари на Заході, тим не менше відношення цін у нас має наближатись до відношення цін на Заході, якщо ми прямуватимемо до оздоровлення нашої економіки. Можуть заперечувати, що якість товарів у нас і на Заході — різна. Це можна буде згодом взяти до уваги, коли брати відношення цін, то множники якості частково скорочуються. Отож нам слід дивитись не стільки на ціни різних товарів, як на їх відношення. Порівняння відношень, що склались у нас в Україні, з відношенням цін на такі ж товари на Заході дає нам можливість бачити, де негаразд з цінами, де потрібні пільги виробництву, а де слід накласти додаткові податки. Крім того, знання відношень необхідне в зовнішній торгівлі.

Звичайно, всі вироби республіки неможливо охопити, але найголовніші можна. Наведемо приклад.

У сільському господарстві, у рослинництві, маємо таку послідовність товарів за їх важливістю: зернові, картопля, цукровий буряк, овочі відкритого грунту, плодово-ягідні й соняшник. Цієї продукції в 1990 році створено на суму 19 млрд. доларів.

З тваринництва на першому місці йде молоко, далі м'ясо великої рогатої худоби, свиней, птиці та яйця. Всього в 1990 році тваринницької продукції було вироблено на 22 млрд. доларів.

То яке ж відношення цін світових і цін внутрішніх 1992 року на ці товари? Будемо брати відношення ціни одиниці кількості певного товару до ціни 1 тонни зерна.

Світова ціна на зерно — 160 доларів за тонну, а внутрішня, індикативна, тобто накинута держзамовленням — 3000 купонів за тонну. Еквівалент між доларом і купоном по вартості зерна 1:19.

* Тут і далі світові ціни подані в доларах США.

Назва проду... ції

Картопля
Цукровий б...
Овочі відкри... го грунту
Плодово-ягі...
Соняшник

М'ясо:
великої ро... тої худоби
свиней
птиці
Молоко
Яйця (за 1 млн. шт.)

Нижче

Назва прод... ції

Автомобіль... ГАЗ-53
Трактор ... МТЗ-82, шт...
Сталь фер... 1 т
Концентрат... лізної рул...
Дизпалив...
Бензин, т

Газ, тис. м...
Електроене... 1000 квт-г...
Вугілля, т
Цемент, т
Суперфосф... тий на апа... концентрат...

Порівн... відношен... певну про... ціни одніє... ким же ... внутрішні... скільки б... ващі цін... цін. З... що так... мент, ста...

Таблиц... один важ... відносити... купона. Як... зерну: у ... тує 300... центнер ... ношення ... долар по... понів.

Відпов... на розра... ціни зер... слуг, вр... величину... яку нам ... можна о... ковий ку... вання 1... ласку мо... тоді, як... рівнює 1... прийдеть... номічні ...

Притому... доном, б... сної дру...

Ціни ... зважмо, ... дуже ст...

Навед... ні, за к... фермер...

...ати

співвідношен-
Європи —
жливими по-
газу в Украї-
Іран, Ірак,
кому Сході,
Норвегія в
та. Лівія в
ільшіше по-
ану по вже
одах через
Росію (до 5
метрів на
ні нові газо-
— Азербайд-
та Іран —
Україна (по
метрів на
тить їх бу-

теплової електростанції, яка працює на вугіллі, потрібно було б 2,7 млн. тонн вугілля, що коштувало б 108 млн. доларів, не враховуючи вартості доставки й відходів. Нині в Україні працює 14 блоків атомних електростанцій, і їх завантаження коштує на півтора року роботи 2,1 млрд. доларів. Україна має достатні запаси урану, але не має підприємства для створення ядерного палива для електростанцій. Коштуватиме таке підприємство до 1 млрд. доларів. У Західній Європі частка атомної енергетики, гідроенергії та інших галузей енергетики становить 21 відсоток від усієї енергетики.

Напівфабрикатна економіка

Як бачимо, в цілому, власні можливості України в енергозабезпеченні недостатні. Споваджувані з Росії й Туркменистану нафта й газ коштують нам відповідно 3

дяться держави зі здоровими економічними системами. У кожній державі економічне життя має свою специфіку, але в цілому там встановився певний рівень цін на товари,

Назва продукції	Ціна світова, доларів за тонну	Ціна 1992 р. (індикативна), купонів за тонну	Відношення ціни продукції до зерна: світових	Відношення ціни продукції до зерна: в Україні	Порівняно з ціною на зерно продукція в Україні є задорогою (+) задешевою (—)
Картопля	202	3 700	1,27	1,23	—
Цукровий буряк	46	780	0,29	0,26	—
Овочі відкритого грунту	235	3 600	1,47	1,20	—
Плодово-ягідні	550	5 400	3,45	1,79	— у 2 рази
Соняшник	505	4 800	3,12	1,61	— у 2 рази
Мя'со:					
великої рогатої худоби	1704	30 000	11,11	10,0	—
свиней	1800	28 000	12,50	9,09	—
птиці	1100	24 000	7,14	8,34	+
Молоко	430	4 500	2,70	1,49	— у 2 рази
Яйця (за 1 млн. шт.)	61	1 150	0,38	0,38	

зитись до світових співвідношень.

Зі сказаного слід зробити два важливих висновки: один стосується відношення цін, а другий — курсу купона до долара.

Не тільки порівнянням співвідношень цін можна скласти певну думку про рентабельність конкретного виробництва. Існують інші характеристики рентабельності, одна з них — порівняння вартості затрат, необхідних для одержання одиниці певної продукції, до ціни цієї продукції у внутрішніх і у світових цінах.

Такі розрахунки зроблені групою співробітників, керованих професором В. Бизовим, президентом гірничої академії України.

Розглянемо, для прикладу,

8 904 купон
9 630 купонів
рів у світови
світова ціна н
вун майже до
ті затрат (98,
ки на енергію
вок, що вир
варного чавун
продажу —
Дещо краще
переробним
вартість енер
дає 84 долар
доларів.
Вихідними
для виробниц
ни мартенів
0,564 т чавун
0,6 т лому, 0
її виробництв
2,6 т вугілля
8 т дизпалива
250 квт-год
сума затрат

...ОВУ СТРУКТУРИ ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇН...

становити
млрд. дола-
газу — 80 до-
сячу кубіч-
має не-
обувні запа-
них десь до
Власний ви-
ває з року
рік роки вста-
3 млн. тонн
існують по-
ості відкри-
нафти в Кар-
і в районі
ецької запа-
споваджує
в 1992 рік
ядову уго-
0 млн. тонн.
вляться на
поставок
Знову-таки
тачання кра-
ого джере-
ому Україна
вори на по-
ших країн,
ього Сходу.
унки ствер-
існуючих
найвигідніше
нафту в Ук-
Діючий
оже прийня-
нафти на
ерміново шу-
бо доставки
шляхом. А
лікі й малі
заводи сумар-
переробки
рік. Серед-
робки нафти
вствах —
1: 52 відсот-
сирої на-
доларів ма-
азуту вар-
, скажімо,
вартіс-
за тонну.
нкає дефі-
десь 5—15
робці кожної
енергетики
балансі де-
десь 24
енергетика ж
ній джерела
3 відсотки.
добувається
емства, де
нний ура-
, але немає
точного ви-
палива
цій. Тому
теж купу-
одного
на 1 млн.
163 касети
е 15 млн.
, що од-
атомного ядер-
творює за
кіловат-годин
Для створен-
енергії від

і 6 млрд. доларів, створюючи основу зовнішньоекономічного дефіциту. До цього додається імпорт більше як 100 тис. вантажних автомобілів на рік вартістю понад 1 млрд. доларів, а також папір, ліс вартістю до 1 млрд. доларів. Сумарно імпорт головних компонентів сягає 11 млрд. доларів.

Наш експорт у Росію та інші держави колишнього СРСР зосереджено на продукції сільського господарства, зокрема м'яса на суму 1 млрд. доларів і молочних продуктів на суму 1,2 млрд. доларів, крім того, ще йде чавун, прокат чорних металів, труби на суму десь 6 млрд. доларів, тепловози, судна морські і промислові, автонавантажувачі та інші вироби. Сумарно експорт сягає 17 млрд. доларів, а весь імпорт сягає 22 млрд. доларів, створюючи дефіцит до 5 млрд. доларів на рік. У чому ж справа?

Республіка, яка виробляє велику кількість мінеральної сировини десь на загальну суму 18 млрд. доларів, на території якої зосереджено третину чорноземів усього світу, що має добре розвинуту металургію, машинобудування і, нарешті, величезний науково-інженерний потенціал, перебуває в глибокому зовнішньоекономічному дефіциті.

Країна, що створює одну тонну металу на одного мешканця... має проблеми з металом. Країна, що вирощує одну тонну зерна на одного мешканця... імпортує зерно. Країна, яка конструює чи не найкращі у світі транспортні літаки... купує транспортні літаки.

Все це викликане довготривалою безглуздою економічною політикою більшовицького режиму колишнього СРСР. У результаті його дій Україна перетворена в напівфабрикатну систему з неймовірними економічними порушеннями, з політикою на залежне від примхи центру існування.

Незалежність має дати нам можливість вийти з такого становища.

Насамперед ми маємо з'ясувати основні місця нерентабельного господарювання і терміново їх усунути. А далі створити стратегію перебудови всього виробництва України в напрямі до рентабельності кожного продукту, що підлягає продажу.

Щоб братися за таку стратегію, необхідно мати метод об'єктивного розрахунку рентабельності. Візьмімо до уваги такі обставини. На заході й півдні від нас знахо-

рівень продуктивності праці, стандарти якості виробів. Наша ж економіка є хворою. Маємо вийти з біди, в яку нас загнав імперіалістичний СРСР, і стати в рівень з іншими державами світу. У кожної європейської держави є своя валюта, і відомий її курс, наприклад, щодо долара США чи до фунта стерлінгів. У нас роль грошей виконують купони. У державах колишнього СРСР — карбованці. Ціна на одні й ті самі товари — різна. Але відношення цін на довільні два товари близькі між собою в усьому цивілізованому світі. Ціни товарів в Україні відрізняються від цін на аналогічні товари на Заході, тим не менше відношення цін у нас має наближатись до відношення цін на Заході, якщо ми прямуватимемо до оздоровлення нашої економіки. Можуть заперечувати, що якість товарів у нас і на Заході — різна. Це можна буде згодом взяти до уваги, коли брати відношення цін, то множники якості частково скорочуються. Отож нам слід дивитись не стільки на ціни різних товарів, як на їх відношення. Порівняння відношень, що склалися у нас в Україні, з відношенням цін на такі ж товари на Заході дає нам можливість бачити, де негаразд з цінами, де потрібні пільги виробництву, а де слід накласти додаткові податки. Крім того, знання відношень необхідне в зовнішній торгівлі.

Звичайно, всі вироби республіки неможливо охопити, але найголовніші можна. Наведемо приклад.

У сільському господарстві, у рослинництві, маємо таку послідовність товарів за їх важливістю: зернові, картопля, цукровий буряк, овочі відкритого грунту, плодово-ягідні й соняшник. Цієї продукції в 1990 році створено на суму 19 млрд. доларів.

З тваринництва на першому місці йде молоко, далі м'ясо великої рогатої худоби, свиней, птиці та яйця. Всього в 1990 році тваринницької продукції було вироблено на 22 млрд. доларів.

То яке ж відношення цін світових і цін внутрішніх 1992 року на ці товари? Будемо брати відношення ціни одиниці кількості певного товару до ціни 1 тонни зерна.

Світова ціна на зерно — 160 доларів за тонну, а внутрішня, індикативна, тобто накинута держзамовленням — 3000 купонів за тонну. Еквівалент між доларом і купоном по вартості зерна 1:19.

Нижче подаємо відношення цін промислових товарів до ціни однієї тонни зерна

Назва продукції	Світова ціна, доларів	Ціна в Україні, купонів	Відношення ціни продукції до зерна: світових	Відношення ціни продукції до зерна: в Україні	Порівняно з ціною на зерно в Україні продукція є: задорогою (+) задешевою (—)
Автомобіль типу ГАЗ-53	16.00	128.000	100	43	— у 2,33 раза
Трактор типу МТЗ-82, шт.	10.000	200.000	62,5	66,7	+
Сталь ферохром, 1 т	600	16 800	3,75	5,6	+ 1,5 раза
Концентрат залізної руд[illegible] т	[illegible]	470	0,18	0,16	—
Дизпалив[illegible]	[illegible]	4.150	1,02	1,38	+ 1,35 раза
Бензин, т	180—200	7.000	1,12—1,25	2,33	+ 2 рази
Газ, тис. м³	80	1.300	0,5	0,43	—
Електроенергія, 1000 квт-год.	47	250	0,29	0,08	— 3,6 раза
Вугілля, т	40	2.000	0,25	0,67	+ 2,7 раза
Цемент, т	14	700	0,09	0;23	+ 2,5 раза
Суперфосфат простий на апатитовому концентраті, т	130	2.000	0,81	0,67	—

Порівнюючи між собою відношення світових цін на певну продукцію до світової ціни однієї тонни зерна з таким же відношенням для внутрішніх цін, бачимо, наскільки близькі чи віддалені наші ціни світовій пропорції. З[illegible] з таблиці [illegible]дно, що так[illegible] види продукції, як цемент, сталь, вугілля, є внутрішньою продукцією України, і вона ненормально дорога порівняно з ціною на зерно, соняшник, молоко чи плоди.

Пальне і метал нам стає вигідніше купляти за кордоном, якщо продавати туди продукцію сільського господарства.

Зерно — стійкий товар

Таблиці говорять про ще один важливий факт: як має відноситись 1 долар до 1 купона. Якщо порівнювати по зерну: у нас 1 центнер коштує 3000 купонів, у них 1 центнер — 160 доларів (відношення 19:1), тобто за 1 долар потрібно давати 19 купонів.

Відповідним чином можна розрахувати відношення ціни зерна до вартостей послуг, врешті розрахувати і величину заробітної плати, яку нам слід мати. Звичайно, можна орієнтуватись на ринковий курс долара та карбованця 1:100 і здатися на ласку московських бірж, але тоді, якщо курс 1 купон дорівнює 1 карбованцю, — нам прийдеться друкувати астрономічні кількості купонів. Притому друкувати за кордоном, бо до цього часу власної друкарні не маємо.

Ціни коливатимуться, але, зважмо, зерно в Україні є дуже стійким товаром.

Наведені цифри наближені, за кордоном існують ще фермерські ціни. Фермерські ціни нижчі за наведені тут ринкові ціни. Але й це можна взяти до уваги.

Встановлюючи податкові пільги чи, навпаки, податковий тиск можна буде набли-

витрати, необхідні для одержання одиниці продукції, і ціну одиниці продукції концентрату залізної руди, чавуну ливарного, сталі мартенівської. Всі вони належать до виробничого ланцюга в металургії: залізна руда — концентрат руди — агломерат, окатиші — чавун — сталь — стальний прокат... Розрахунки ведуться в такій послідовності. Спочатку визначаються затрати на видобуток однієї тонни залізної руди, вони враховуються у виробництві однієї тонни концентрату залізної руди, далі ці затрати враховуються у виробництві агломерату, ще далі в виробництві чавуну і так далі. У кожній ланці виробничого ланцюжка, крім затрат на технологічний процес, враховуються ще затрати на одержання потрібної кількості вихідних компонентів.

Зокрема для виробництва однієї тонни концентрату залізної руди необхідно 3,4 т руди, 0,005 т дизпалива і 352 квт-год електроенергії. Дизпаливо і електроенергія відповідно коштують 43 і 177 купонів, а у світових цінах 0,25 і 12 доларів. Таким чином, собівартість однієї тонни залізного концентрату становить 698 купонів, а ціна 970 купонів, у світових цінах — 18—23 долари.

На виробництво однієї тонни ливарного чавуну йде агломерату 1,4 т, окатишів 0,4 т, флюсів 0,06 т, вугілля 0,05 т, коксу 0,732 т, дизпалива 0,014 т, газу 0,34 м³, електроенергії 485 квт-год. Вартість енергоносіїв відповідно 198, 7 106, 125, 487, 243 купони, а у світових цінах — 1,67, 71, 1,7, 7,2, 16,9 долара. Собівартість однієї тонни чавуну становить

вить 13 260
125 доларів
го слід дода
вихідні компо
чавуну, 10,5
лому, 0,1 т
матимемо собі
купонів. Ціна
ни мартенівсь
купонів або у
— 180 доларі
Відношення
купонах на
ринку до цін
світовому ринк
концентрату з
48:1; чавуну
92:1; сталі ма
60:1. (Для зе
це відношення
Це означає,
вари металур
ціною на зерн
2,5 раза для з
лізної руди, у
чавуну ливар
для сталі мар
У внутріш
робництва ста
кої перебуває
бівартість 1
10 186 карбов
Звідки ж вин
пропорціональ
внутрішньої п
Як видно з н
воно виникає
збільшену «цін
кокс. Відноше
ніх цін до цін
гілля й кокс
вугілля 120:1
100:1, що, зв
в ніяке порів
шенням цін н
чином, ціна на
няно з ціною
щена в 6 разі
Звідки вини
щена ціна на
трібно дослід
утворення. Дл
ведемо резуль
кого об'єднан
гілля». В Ук

Мал. Володимира К

ГОЛОС України

Ціна світова, доларів за тонну	Ціна 1992 р. (індикативна), купонів за тонну	Відношення ціни продукції до зерна: світових	Відношення ціни продукції до зерна: в Україні	Порівняно з ціною на зерно продукція в Україні є задорогою (+) задешевою (–)
202	3 700	1,27	1,23	–
46	780	0,29	0,26	–
235	3 600	1,47	1,20	–
550	5 400	3,45	1,79	– у 2 рази
505	4 800	3,12	1,61	– у 2 рази
1704	30 000	11,11	10,0	–
1800	28 000	12,50	9,09	–
1100	24 000	7,14	8,34	+
430	4 500	2,70	1,49	– у 2 рази
61	1 150	0,38	0,38	

…ЬНИЦТВА В УКРАЇНІ

…мо відношення цін промислових товарів … до ціни однієї тонни зерна

	Світова ціна, доларів	Ціна в Україні, купонів	Відношення ціни продукції до зерна: світових	Відношення ціни продукції до зерна: в Україні	Порівняно з ціною на зерно в Україні продукція є: задорогою (+) задешевою (–)
	16.00	128.000	100	43	– у 2,33 раза
	10.000	200.000	62,5	66,7	+
	600	16 800	3,75	5,6	+ 1,5 раза
		470	0,18	0,16	–
		4.150	1,02	1,38	+ 1,35 раза
	…0—200	7.000	1,12—1,25	2,33	+ 2 рази
	80	1.300	0,5	0,43	–
	47	250	0,29	0,08	– 3,6 раза
	40	2.000	0,25	0,67	+ 2,7 раза
	14	700	0,09	0,23	+ 2,5 раза
…с- …му	130	2.000	0,81	0,67	–

…між собою
…ових цін на
…о до світової
…и зерна з та-
…шенням для
…бачимо, на-
…чи віддалені
…вій пропорції
…таблиці …дно,
…одукці…, як це-
…гілля, є внут-

рішньою продукцією України, і вона ненормально дорога порівняно з ціною на зерно, соняшник, молоко чи плоди.

Пальне і метал нам стає вигідніше купляти за кордоном, якщо продавати туди продукцію сільського господарства.

…рно — стійкий товар

…оять про ще
…факт: як має
…олар до 1 ку-
…рівнювати по
…центнер кош-
…нів, у них 1
…доларів (від-
…тобто за 1
…давати 19 ку-
…чином мож-
…відношення
…вартостей по-
…розрахувати і
…вітної плати,
…ати. Звичайно,
…тися на рин-
…ара та карбо-
…здатися на
…ких біржів, але
…: 1 купон до-
…ювання, — нам
…кувати астро-
…купонів.
…увати за кор-
…ого часу вла-
…не маємо
…тимуться, але,
…в Україні є
…товаром.
…фри наближе-
…існують ще
…и, Фермерські

ціни нижчі за наведені тут ринкові ціни. Але й це можна взяти до уваги.

Встановлюючи податкові пільги чи, навпаки, податковий тиск можна буде наблизитись до світових співвідношень.

Зі сказаного слід зробити два важливих висновки: один стосується відношення цін, а другий — курсу купона до долара.

Не тільки порівнянням співвідношень цін можна скласти певну думку про рентабельність конкретного виробництва. Існують інші характеристики рентабельності, одна з них — порівняння вартості затрат, необхідних для одержання одиниці певної продукції, до ціни цієї продукції у внутрішніх і у світових цінах.

Такі розрахунки зроблені групою співробітників, керованих професором В. Бизовим, президентом гірничої академії України.

Розглянемо, для прикладу, витрати, необхідні для одержання одиниці продукції, і ціну одиниці продукції концентрату залізної руди, чавуну ливарного, сталі мартенівської. Всі вони належать до виробничого ланцюга в металургії: залізна руда — концентрат руди — агломерат, окатиші — чавун — сталь — стальний прокат... Розрахунки ведуться в такій послідовності. Спочатку визначаються затрати на видобуток однієї тонни залізної руди, вони враховуються у виробництві однієї тонни концентрату залізної руди, далі ці затрати враховуються у виробництві агломерату, ще далі в виробництві чавуну і так далі. У кожній ланці виробничого ланцюжка, крім затрат на технологічний процес, враховуються ще затрати на одержання потрібної кількості вихідних компонентів.

Зокрема для виробництва однієї тонни концентрату залізної руди необхідно 3,4 т руди, 0,005 т дизпалива і 352 квт-год електроенергії. Дизпаливо і електроенергія відповідно коштують 43 і 177 купонів, а у світових цінах 0,25 і 12 доларів. Таким чином, собівартість однієї тонни залізного концентрату становить 698 купонів, а ціна 970 купонів, у світових цінах — 18—23 долари.

На виробництво однієї тонни ливарного чавуну йде агломерату 1,4 т, окатишів 0,4 т, флюсів 0,06 т, вугілля 0,05 т, коксу 0,732 т, дизпалива 0,014 т, газу 0,34 м³, електроенергії 485 квт-год. Вартість енергоносіїв відповідно 198, 7 106, 125, 487, 243 купони, а у світових цінах — 1,67, 71, 1,7, 7,2, 16,9 долара. Собівартість однієї тонни чавуну становить 8 904 купони, ціна ж — 9 630 купонів або 105 доларів у світових цінах. Тож світова ціна на ливарний чавун майже дорівнює вартості затрат (98,4 долара) тільки на енергію. Звідси висновок, що виробництво ливарного чавуну як товару для продажу — нерентабельне. Дещо краще становище з переробним чавуном, де вартість енергозатрат складає 84 долари, а ціна — 97 доларів.

Вихідними компонентами для виробництва однієї тонни мартенівської сталі є 0,564 т чавуну, 10,5 т руди, 0,6 т лому, 0,1 т флюсів. На її виробництво витрачається 2,6 т вугілля, 0,3 т коксу, 8 т дизпалива, 0,5 м³ газу і 250 квт-год електроенергії, сума затрат яких становить 13 260 купонів або 125 доларів. До цього слід додати затрати на вихідні компоненти (0,564 т чавуну, 10,5 т руди, 0,6 т лому, 0,1 т флюсів). Тож матимемо собівартість 13 970 купонів. Ціна ж однієї тонни мартенівської сталі 12 186 купонів або у світових цінах — 180 доларів.

Відношення між цінами у купонах на внутрішньому ринку до цін у доларах на світовому ринку вкладає для концентрату залізної руди — 48:1; чавуну ливарного — 92:1; сталі мартенівської — 60:1. (Для зерна, нагадаємо, це відношення — 19:1).

Це означає, що ціни на товари металургії порівняно з ціною на зерно збільшені у 2,5 раза для концентрату залізної руди, у 4,8 раза для чавуну ливарного, у 3 рази для сталі мартенівської.

У внутрішніх цінах виробництво сталі мартенівської перебуває на дотації: собівартість 13 970, а ціна 10 186 карбованців за тонну. Звідки ж виникає таке непропорціональне зростання внутрішньої ціни на метали? Як видно з наведених цифр, воно виникає через непомірно збільшену ціну на вугілля, кокс. Відношення внутрішніх цін до цін світових на вугілля й кокс становить для вугілля 120:1, а для коксу 100:1, що, звичайно, не йде в ніяке порівняння з відношенням цін на зерно. Таким чином, ціна на вугілля порівняно з ціною на зерно завищена в 6 разів.

Звідки виникає така завищена ціна на вугілля? Потрібно дослідити процес її утворення. Для прикладу наведемо результати для великого об'єднання «Макіїввугілля». В Українському гірничому інституті (м. Донецьк) виконано розрахунки затрат на енергоносії (бензин, мазут, дизпаливо, вугілля, газ, електроенергію), матеріали (ліс, цемент, метал, залізобетон, кабелі, канати, труби), необхідні для видобутку однієї тонни вугілля, в світових цінах (у доларах) і у внутрішніх цінах (у карбованцях).

Розмір затрат досліджується й порівнюється із собівартістю (у внутрішніх цінах); з відпускною ціною на вугілля, що є на внутрішньому й на світових ринках. Так вартість енергоносіїв, необхідних для видобутку однієї тонни вугілля, становить у внутрішніх цінах 166 карбованців і у світових — 6 доларів. Відношення цін — 25:1, що, приблизно, відповідає «зерновому» відношенню (19:1)*. Вартість матеріалів відповідно 131 карбованець і 4,8 долара відноситься як 43:1. Порушення відношення по зерну виникає внаслідок надмірної внутрішньої ціни на метал, сталеві канати і труби. Сумарні затрати на матеріали і енергію, необхідні для видобування однієї тонни вугілля, становлять приблизно 300 карбованців і 10 доларів. У «Макіїввугіллі» собівартість визначена в розмірі 1 500 карбованців, а розрахункова ціна — 2 300 карбованців. Світова ціна — 35 доларів. Відношення цін — 66:1, що втричі більше відповідних відношень для цін на зерно. Зарплата в собівартості сягає майже 80 відсотків. Це відповідало б рівню вугледобувної технології XVIII століття, коли в шахти спускалися в баддях за допомогою коловоротів, працювали кирками й лопатами, а вугілля носили на плечах.

Ми навели приклад методики розрахунку рентабельності. На її основі можна розглядати становище в окремих галузях промисловості.

Де коріння кризи?

Потрібно визначити, які ділянки промисловості є найменш рентабельні з точки зору товарності їх продукції.

Але вже тепер, закінчуючи цю першу частину роботи, можна стверджувати, що економічна нерозбериха виникає від порушення співвідношень цін, з одного боку, і з факту існування малопродуктивного виробництва — з іншого. Різке збільшення заробітної плати в гірничій, а потім у металургійній галузях промисловості призвело до порушення хиткої цінової рівноваги в усіх інших ділянках виробництва. Підвищення цін в Україні випливало з попереднього підвищення цін, яке зробила Росія. Можливо, для останньої воно не таке болюче, бо Росія велика й безпорядки в декількох її місцях не особливо впливають на безпорядок у всій федерації, але Україна — країна оптимальних розмірів, кількості й густоти населення. Вугілля — основний її внутрішній паливно-технологічний компонент. Непомірне зростання цін на вугілля призвело до безпосередніх наслідків у металургії, а далі — в усій промисловості республіки. Коли Росія підняла ціни, то, перебуваючи в єдиному рублевому просторі, ми мусимо зробити те ж саме, бо інакше нас поглине безмежний і ненаситний російський ринок. Щоб захиститись від російського безпорядку, потрібно мати свої гроші та їх товарне покриття.

На закінчення з'ясуємо, в чому ж основна причина політичної й економічної кризи колишнього Радянського Союзу.

З точки зору політичної структури СРСР був імперіалістичною державою. Історичний час імперіалізму минув, держава СРСР розпалася. З економічної точки зору СРСР був соціалістичною плановою державою. Економіка була побудована на мало оплачуваній праці і на утопічному твердженні про можливість керувати повністю націоналізованою системою з єдиного адміністративного центру. Була створена мережа взаємозв'язків між підприємствами, розкиданими на величезній території. Мала місце одна істотна особливість окремих підприємств — цілі галузі в цій мережі мали нерентабельне виробництво: вартість вхідної сировини у світових цінах була в них більшою, ніж вартість одержаної з неї промислової продукції.

Існувала штучна система внутрішніх цін, в завдання якої входило закрити цей факт. Це вдавалося завдяки безмежному здешевленню праці в сільському господарстві і надзвичайно низьким цінам на сировину. До того ж необхідність підтримки російського імперіалізму вимагала створення вкрай здеформованої галузі військового виробництва. Труднощі управління всією неприродною системою зростали по експоненті щодо числа об'єктів управління. Система не могла існувати і зламалася. З цих уламків ми хочемо збудувати здорову економічну систему в Україні. Нині ми маємо в наявності не те що окремі підприємства, маємо цілі галузі нерентабельного виробництва. Це стосується нафтопереробки, металургії чавуну та інших галузей. Якщо продукція нерентабельного виробництва є сировиною для іншого, але вже рентабельного підприємства, наприклад, мазут йде на спалювання в електростанції, то в ланцюжку нафта — мазут — електроенергія можна мати позитивний баланс. Але якщо мазут стає товаром на експорт або чавун стає товаром на експорт, то ми програємо.

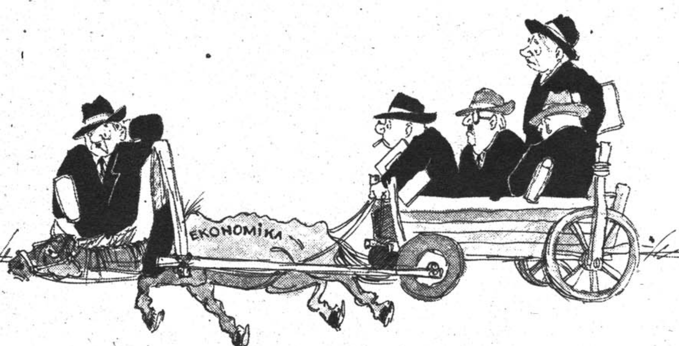
Тому в стратегії перебудови промисловості республіки слід добиватися таких принципів:

1. Намагатися, щоб кожне виробництво було прибутковим за оцінкою його балансу у світових цінах. Тоді б нам були не страшні будь-які обриви союзного чи республіканського ланцюжка.

2. Якщо ж уже в певному виробництві цього не можна добитись і тут світова ціна на продукцію є нижчою від вартості затрат, то таку продукцію не можна експортувати в інші держави. Вона має йти як сировина в рентабельніші ділянки виробництва всередині країни. Коли ж і цього не можна досягти, а продукція необхідна, то виробництво повинно бути на державній дотації. Якщо ж така продукція не йде як сировина в прибутковіші галузі, не є необхідною для споживання чи для державних потреб, відповідне підприємство підлягає перепрофілюванню.

Отож знайти основні джерела кризової ситуації, створити стратегію перебудови виробництва і взятися за її виконання — основне завдання і керівництва, і суспільства України.

(На прохання автора гонорар перераховується на користь «Голосу України»).

Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

* Зауважмо, що в ціні 166 крб. основну частку становить вугілля — 56 крб. і електроенергія — 45 крб. Виникає парадоксальна ситуація: вугілля «годує» вугілля.

ТО ПАЛЯТЬ, ТО СТРІЛЯЮТЬ

Ситуація

Був постріл. Але його ніхто не почув.

— Уже потім, — скаже Валерій, — я згадав, що звідкись долинув звук, схожий на тріск зламаної очеретини.

— Я взагалі нічого не чув і навіть не відчував, — розповів Олег. — Коли одягав шкарпетки, мені ніби вітерець ударив по штанині. Лише пройшовши кілька метрів, зупинився — почало зводити ногу. Брат подумав, що це судомить від перебування в холодній воді, й запропонував зробити масаж. Я закачав холошу — нога в крові...

Трапилося це 11 травня. Брати Свиридюки пішли на ставок полбвити раків. Біля водоймища вони не бачили нікого. Коли почали одягатися, «пролунав» отой дивний постріл.

Стріляли не із звичайної рушниці, а з вогнепальної зброї типу «карабін» — кулею. І схоже, з глушителем, адже хлопці мали б почути звук. Наміру вчинити вбивство не було — хтось явно поціляв саме в ноги.

Справжні мотиви пострілу, певне, встановить слідство, але вже зараз члени Білоцерківської крайової організації НРУ вважають, що це своєрідне попередження їхньому голові А. Свиридюку. «Мої сини далекі від справ Руху, — говорить Анатолій Григорович, — тож можна припускати, що через них хтось хотів поболючіше вдарити по мені, по нашому осередку. Коротше — залякати. І це не перший випадок».

30 квітня в приміщенні крайової організації завершилися ремонтні роботи. Вночі хтось розіклав під вікнами на прибудові, покритій толем, багаття. Обгоріла стіна, від сильного вогню потріскалися шибки. Добре, що пожежу помітили й не дали їй розгулятися.

Дві події за 11 днів. Пов'язані вони між собою чи ні, сказати важко. Бере тривога: якщо це справді методи боротьби з політичним противником, то до чого ж ми дійдемо?!

9 травня представники соціалістичної партії вийшли до пам'ятника Леніну з радянськими прапорами і славили роль КПРС у перемозі над фашистськими загарбниками. А згодом один із них на очах сотень людей зірвав синьо-жовтий прапор, якого тримав член крайової організації НРУ, зібгав його і жбурнув під ноги.

Теж метод боротьби? Пробачте, любите ви Рух чи ні, але ганьбити державний прапор не маєте права. За це, до речі, треба відповідати перед законом. Тільки він щось мовчить.

Олександр **ВИНОКУРОВ**.
Київська область.

Тим часом

ШАМПАНСЬКЕ НА ПОМИНКАХ

Стали відомі подробиці нічного демонтажу пам'ятника Леніну у Вінниці. О 2-й годині ночі щільні кордони міліції перекрили доступ до пам'ятника. З демонтажем морочилися більше двох годин, коли ж статуя опинилася в кузові КамАЗа, відкоркували пляшку шампанського. Міліція фіксувала на плівку всю акцію і нечисленних свідків. Депутат міськради А. Махлай вимагав відкритого суду над Леніним, але його відтягнули від постаменту. Втім, політичні пристрасті навколо пам'ятника не вщухли й сьогодні.

Валерій **ЛАЗАРЕНКО**.
Вінниця.

Що почім

ХОЧА Б – ЯК У ПАРИЖІ

У Вищій школі підприємництва, створеній при Київському інституті народного господарства два роки тому, відбувся ще один випуск слухачів, службовців українських банків

— Школа готує фахівців, які в недалекому майбутньому, сподіваємося, відшкодують витрати на навчання своєю ефективною діяльністю в галузі економіки нашої молодої держави, — сказав генеральний директор ВШП Микола Кужельний.— Наприклад, чотиритижневий курс лекцій «Основи підприємницької діяльності» коштує чотири тисячі шістсот сімдесят карбованців, тримісячна програма «Менеджмент підприємства», «Маркетинг», «Фінанси і облік» — вісім тисяч триста сімдесят. На сьогодні це не так вже й дорого, тим паче, що наш навчальний заклад функціонує на прекрасній матеріально-технічній базі.

Немає у ВШП і проблем з викладацькими кадрами. Тут працюють не лише кращі українські економісти-професіонали, а й їх зарубіжні колеги.

Нам випала прекрасна нагода поставити кілька запитань консультанту департаменту менеджменту міжнародного центру підготовки фахівців з банківської справи.

— Чи не ускладнював мовний бар'єр ваше спілкування зі слухачами? — запитали ми у мосьє Андре Мартіні.

— О, ні, адже слухачі школи — це люди споріднених професій, спільних інтересів, ми дуже легко розуміли один одного.

— Чи вдалося вам збагатити українських фінансистів досвідом власної роботи?

— Перш за все кращим досвідом роботи французьких банків. У них компактніша структура, чіткіша система служб, простіша підготовка пакетів документів для комерційних банків, — все це, гадаю, прийнятне і для України.

Поділилися своїми міркуваннями про ефективність навчання у Вищій школі підприємництва і випускники. Якщо ентузіазм і натхнення, з якими вони завтра прийдуть на свої робочі місця, не розіб'ються об стіну застійних методів господарювання, то, можливо, незабаром і ми навчимося господарювати по-новому. Хоча б так, як у Парижі.

Павло **ЛАРІОНОВ**,
Микола **ЛЯШЕНКО**.

СОЛОВ'Ї СПІВАЮТЬ БЕЗПЛАТНО

Традиції

Гоголівська Диканька знана не лише історичними дубами та пасічником Паньком Рудим, а й бузковим гаєм, який ще називають Бузковою ямою. За переказами, у цій місцині кріпаки вибирали глину для будівництва маєтку князів Кочубеїв, а потім за їхнім наказом обсадили бузком. Саджанці вивозили з Італії, Кавказу, Криму, старанно доглядали їх, і згодом глинище перетворилося у неповторний райський куточок, яким приїжджали помилуватися й закордонні гості. У революцію кочубеївський маєток розгромили, але гай уцілів, хоч з часом перетворився на пустир — так його занехаяли.

Кілька років тому диканчани започаткували хорошу традицію: в один з травневих днів, коли зацвітає бузок, проводити свято у Бузковій ямі. Причепурили історичне місце, розчистили чагарники, а свято як свято — з гоголівськими героями, піснями, музикою, шашликами, вже традиційним аукціоном. Серед призів — чимало цінних за нинішнім часом речей і навіть... пачка масла. Вигравши її, один з районних керівників за призом не поспішив. Може, йому не треба, а може, й посоромився... Та загалом свято вдалося, і, як на мене, найбільша заслуга в цьому — непозторної краси квітучого гаю і хвилюючого співу солов'їв, які, на відміну від заїжджих музик, концерти дають безплатно, і не лише у свято.

Григорій **ГРИНЬ**.
Полтавська область.

Гастролі

ПРАЦЮЄМО НА ЄВРОПУ

Вчора до польського міста Торунь, на міжнародний театральний фестиваль, автобусом прибула група акторів Київського Молодіжного театру. Вони привезли сюди знамениту виставу В. Більченка «Археологія». Такої честі удостоїлись небагато митців колишнього Союзу: крім киян, до Торуня запрошено ще Марка Захарова, Романа Віктюка (Москва) та два театри з Прибалтики.

Власна інформація «ГУ».

Добра вість

КІЛЬКА ПІШЛА!

На прилавках Одеси з'явився делікатес — чорноморська кілька. Першими почали її ловлю рибалки спеціалізованого колгоспу «Чорноморець». Весняний підхід до берега цієї невеличкої, але смачної риби спостерігається від Тилігульського лиману до дельти Дунаю. Рибколгоспи Одещини планують добути її під час нинішньої путини не менш як півтори тисячі тонн.

Георгій **ВОРОТНЮК**.
Одеса.

Оказії

ПО РАДІО ТЕЖ ПЛАЧУТЬ

Як відомо, телесеріал «Багаті теж плачуть», чергова мильна опера про ще одну латиноамериканську сирітку, у нас надзвичайно популярна. Пропуск навіть однієї серії фільму надовго псує настрій трудівникам. Саме про настрій народу й подбали у Бобровицькому районі Чернігівської області. Через вимушене відключення електромережі кіноепопею крутили по радіо. Трансляція цілком нагадувала радіовиставу.

Олександр **ШИЛКО**.

Коротко

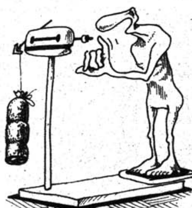
КОМБАЙНОВИЙ БАРТЕР

230 самохідних кукурудзозбиральних комбайнів, партії причіпного комбайну ККП-2С, приставок планує відправити цього року до Китаю виробниче об'єднання «Херсонський комбайновий завод імені Петровського».

Такої домовленості досягнуто під час поїздки херсонців до провінції Пекін, яка стабільно засіває значні площі кукурудзи. Контракт передбачає проведення спільних випробувань нового дворядного комбайна, випуск якого починається в об'єднанні. У перспективі китайці організують технічне обслуговування наших машин. Технологічне устаткування, міні-трактори, промислові й продовольчі товари партнери поставлятимуть у Херсон за бартером.

Іван **КАЛИНИЧЕНКО**.
Херсон.

Цифровий калейдоскоп

В'ЯЗНІВ — НА ПЕНСІЮ!

На території Житомирщини рівень життя ув'язнених майже у 2,5 раза вищий, аніж у пенсіонерів. Той, що відбуває покарання, без стояння в черзі отримує щомісяця 3,6 кілограма м'яса, стільки ж риби, 1,3 кілограма жирів, 1 кілограм цукру, 22,5 кілограма хліба. За свої нинішні 442 карбованці пенсіонери цього дозволити собі не можуть. Нову мінімальну пенсію (800 карбованців) на Житомирщині ще ніхто не одержав. Тим часом утримання засудженого обходиться у 934 карбованці.

Тетяна **ДУХНОВСЬКА**,
Микола **РОЙ**.
Інформагентство «Вісник».
Житомир.

Футбол Перша ліга

ХТО КИНЕ ВИКЛИК ЛІДЕРАМ?

Рівненський «Верес», мабуть, зрозумів, що настав час для ривка. На своєму полі він розгромив «Десну», яка теж плекала надію на перше місце. Все вирішилося у другому таймі. Спочатку Каліщук на 55-й та 61-й хвилинах змусив гостей розпочати з центру поля, а потім Черних (67) та Лінь (89) довершили справу — 4:0.

Впевнено крокує до мети нікопольський «Металург», який, здається, повністю розпрощався із синдромом «чужого поля». Білій Церкві його футболісти «піймали» «Рось» на контратаці вже на восьмій хвилині, і Альошин не схибив. А другий м'яч цей форвард провів за п'ять хвилин до закінчення гри. А між цим були постійні атаки господарів, але «Металург» вдало захищався — 0:2.

Шість м'ячів забито у Херсоні, де «Кристал» приймав очаківську «Артанію». П'ять з них провели господарі, які намагалися реабілітувати себе після невдачі у матчі з білоцерківським клубом. На 16-й і 19-й хвилинах Лебідь, який повернувся додому з дніпропетровського «Дніпра», забив красиві голи. Граючий тренер «Кристалу» Гайдаржі на 33-й хвилині довів рахунок до 3:0. І очаківці відповіли кількома випадами. На 60-й хвилині господарі порушили правила у своєму штрафному майданчику, і Копил реалізував пенальті. Це тільки знову «завело» «Кристал». І Ниченко на 65-й та 80-й хвилинах провів ще два м'ячі — 5:1.

А от «Кривбасу» не вдалося «вивезти» два очка із Стрия. Господарі, прикривши небезпечних форвардів Філімонова і Мороза, вирішили проблему оборони, а гострих атак так і не запропонували — 0:0.

Результати інших матчів у першій підгрупі такі: «Полісся» — «Автомобіліст» — 2:0, «Дніпро» — «Сталь» — 1:0, СКА — «Чайка» — 0:2, «Кристал» — «Приладист» — 0:0. У другій: «Хімік» — «Ворскла» — 2:0, «Вагонобудівник» — «Шахтар» (Павлоград) — 0:0, «Закарпаття» — «Азовець» — 2:1.

«Приладист» утримує лідерство у першій підгрупі з 24 очками. На другій сходинці «Верес» — 21 очко. У другій підгрупі «Металург» відірвався від «Кривбаса». У них відповідно 27 і 26 очок.

Матчі наступного туру відбудуться 29 травня.

Сергій **ЯРОСЛАВІВ**.

Експрес-новини

Країни — члени ЄС на зустрічі у Брюсселі дійшли згоди про застосування санкцій до Югославії. Вони передбачають заборону на постачання нафти, а також ембарго на торгівлю і повітряне сполучення з Югославською Федерацією у складі Сербії і Чорногорії. Рішення про санкції має бути остаточно схвалене міністрами закордонних справ 12 країн — членів ЄС і скоординоване із заходами, що їх розглядає Рада Безпеки ООН.

* * *

У Брюсселі завершилася нарада міністрів оборони країн НАТО. Під час наради США і Великобританія висловили стурбованість щодо пропозиції створити новий франко-німецький армійський корпус. Плани сформування цього єврокорпусу чисельністю в 35 тисяч військових обнародувано минулого тижня. Представники НАТО занепокоєні, тим, що у випадку виникнення кризової ситуації франко-німецький корпус не зможе бути використаний НАТО.

* * *

Президент Польщі Валенса закликав парламент розпустити уряд прем'єр-міністра Ольшевського. У посланні голові сейму Валенса заявив, що більше не підтримує нинішній уряд, оскільки втратив довіру до нього. За словами Валенси уряд провокував конфлікти з президентським апаратом і сприяв дестабілізації державних структур. Стосунки між президентом і урядом переросли в різкий конфлікт, говориться у посланні. Голова сейму і його п'ять заступників провели у цьому зв'язку надзвичайну нараду і дійшли висновку, що нова урядова коаліція може бути сформована найближчим часом. Сейм розгляне питання про кабінет Ольшевського протягом триденної сесії, яка відкривається сьогодні.

* * *

Ізраїльська авіація п'ятий з-за останній тиждень обстріляла позиції проіранського партизанського угруповання «Хезболлах» у південному Лівані. Ці рейди на позиції партизан аж ніяк не спричинять війну з Сирією в Лівані, вважає міністр оборони Ізраїлю Аренс. На думку керівника МЗС Сирії аль-Шараа, Дамаск не бажає війни з Ізраїлем, проте застерігає, що в разі розв'язання ним війни в Лівані Сирія вдасться до аналогічних заходів.

Росія: спокуса імперських методів

Українці, азербайджанці і молдовани відкидають московську політику залякування. Крим, Кавказ, Молдова — ці всі три найбільш кризові точки, які сьогодні розбурхують колишній Союз, знаходяться поза кордонами Росії, але в кожній з них Росія глибоко втягнута в конфлікт.

Українці, азербайджанці і молдовани вказують на Москву як на винуватицю. Саме там за палкими, але суперечливими чи двозначними декларація ми можна побачити — о Боже, як швидко! — прояви старої політики, а саме політики залякування, щоб не сказати — шантажу.

Найбільш явно це помітно у випадку з Кримом. В той час, коли Україна, щедро віддаючи мільярди і постійно обіцяючи автономію, здавалося, спромоглася переконати сепаратистів з півострова відмовитися від своїх намірів, московський парламент знову піднімає це питання в найбільш показовий спосіб. Переважною більшістю голосів парламент проголосив, що акт, за яким Крим в 1954 році було передано від Російської Федерації Україні, «не має юридичної сили». Певна річ, обранці підсолодили свою резолюцію заявою про добрі наміри і проголосили, що Росія не має жодних «територіальних претензій» до України.

Жан КРОЗ
«Монд».

«МАЄМО ДОБРІ ПЕРСПЕКТИВИ»

Представляємо дипломатичний корпус в Україні

Пропонуємо увазі читачів «Голосу України» інтерв'ю, яке дав нашому кореспонденту Тимчасовий Повірений у справах Республіки Куба в нашій державі Діохенес Ернандес Асторга.

— Пане Тимчасовий Повірений, ваша країна однією з перших визнала незалежність України...

— Так. Сталося це 3 грудня минулого року після всеукраїнського референдуму, на якому понад 90 відсотків українських громадян висловилися за незалежність. Куба відразу підтримала справедливе прагнення народу України, з яким її пов'язують почуття дружби, десятиліття плідної співпраці.

— Недавно українсько-кубинські зв'язки набули нового статусу: між нашими країнами встановлено повні дипломатичні відносини. А які, на вашу думку, їхні перспективи?

— Від грудня розпочався й успішно здійснюється процес встановлення безпосередніх зв'язків Куби з Україною. І вони, без сумніву, зміцнюватимуться й ширшатимуть, особливо з відкриттям українського посольства в Гавані. До речі, кубинський уряд готовий надати на взаємній основі й будинок, і все необхідне для цього без розрахунків у валюті. Щодо перспектив двосторонніх відносин, то вони, як на мене, дуже хороші. У грудні 1991 року наші держави підписали торгово-економічний договір на три роки, а трохи пізніше — міжбанківську угоду. Перед нами відкриваються чудові можливості для співробітництва в різних галузях, зокрема в галузі цукрової промисловості, медичній, науково-технічній. І на Кубі, і в Україні є бажання розвивати співпрацю. Слово тепер за діловими людьми, які повинні підготувати й укласти конкретні угоди.

— Ви вже більше року очолюєте дипломатичне представництво Куби в Києві. Це був цікавий і водночас напружений час, протягом якого на українській землі сталося багато змін.

— Дійсно, за цей порівняно короткий період в Україні відбулися події історичної ваги. Найголовніша з них для мене — це здобута вашим народом незалежність. Природно, що внаслідок докорінних змін у політиці та економіці, молода Українська держава нині опинилася в доволі складному становищі. Втім, впевнений, що талановитий і працьовитий народ України зможе перебороти всі труднощі, зберегти й зміцнити свою незалежність, зайняти належне йому місце в світовому співтоваристві. І всі кубинці щиро бажають йому успіхів на цьому шляху.

— І на закінчення розкажіть, будь ласка, трошки про себе.

— Народився я в 1939 році. Після закінчення Гаванського університету захистив кандидатську дисертацію з економіки. Багато років працював у керівних народногосподарських і партійних органах. Одружений, маю двох дітей.

Незважаючи на те, що працюю в Україні недовго, вже маю тут багато друзів. Весь вільний час присвячую вивченню багатющої історії та культури вашого народу. А якщо говорити без дипломатичного етикету, вважаю для себе за щастя працювати на цій гостинній і прекрасній землі.

— Дякую за розмову.

Інтерв'ю провів
Ігор ГРУШКО.

У дипломатичних колах

АМЕРИКАНЦІ У КРИМУ

Впродовж чотирьох днів у Криму перебувала група працівників Посольства США в Україні на чолі з першим секретарем Посольства Джоном Степанчуком. У інтерв'ю нашому кореспондентові він заявив: «Я очолюю в посольстві відділ з питань політики. Мета поїздки — краще ознайомитися з ситуацією в Криму. Ми зустрічалися з представниками різних рухів та партій — Меджлісом кримськотатарського народу, Організацією кримськотатарського національного руху, з блоком «Крим з Україною», лідерами Республіканського руху Криму. Побували в Бахчисараї, Ялті, Євпаторії, Сімферополі. Нас дуже хвилюють проблеми повернення на свою батьківщину кримських татар. Гадаю, що цьому депортованому народові повинні надати допомогу й Сполучені Штати Америки. Ми не втручаємося в політичні ситуації. Але ми дуже зацікавлені в політичній та економічній стабільності в Україні, зокрема, звичайно, і в Криму. Прагнемо, щоб проблеми Криму були розв'язані справедливим, демократичним чином».

Разом з делегацією Посольства США в Україні на півострові перебував відомий політолог Ян Бжезинський (син Збігнева Бжезинського), який здійснює поїздку по Україні. Він висловив переконання, що кримську проблему вдасться розв'язати політичним шляхом. «Референдум — це дуже гостра зброя, — зазначив він. — І перш ніж його проводити, треба все зважити. Необхідно, щоб такий референдум не загострив українсько-російських взаємовідносин. А на мою думку, він саме до загострення цих взаємовідносин може призвести. Дуже важливо керуватися домовленостями України з Росією. І, звичайно ж, чітко виконувати Хельсінкські угоди про недоторканність кордонів. До того ж, ще не повернувся весь кримськотатарський народ, який має первородне право на Крим, бо іншої батьківщини в нього немає. Впевнений, що за кримськими татарами має бути вирішальне слово», — підкреслив Ян Бжезинський.

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент
«Голосу України».

Погляд

ПОРТАТИВНИЙ ОПРОМІНЮВАЧ

Як джерело небезпечного опромінення запідозрені за океаном, повідомляє німецький журнал «Штерн», поліцейські «радари». В штаті Коннектикут заборонено застосування ручних вимірювачів швидкості руху автомобілів з метою виявлення водіїв-порушників. Таке рішення було прийнято після того, як стало відомо, що десятки американських блюстителів порядку захворіли на рак. Навколо ока, за допомогою якого здійснювалось радіолокаційне візування «цілі», в цих людей утворилися злоякісні розростання на шкірі...

У зв'язку з малоприємною новиною з США впливовий орган преси звертає увагу співвітчизників на той факт, що «швидкостеміри» даного типу використовують і у ФРН.

На фотографії: поліцейський на вулиці Гамбурга.

Знімок з журналу «Штерн»

ІТАР — ТАРС

Отакої!

СОЦІАЛІСТИ КАЗАХСТАНУ ЗА КОНФЕДЕРАЦІЮ

Бюро політвиконкому Соціалістичної партії Казахстану розповсюдило заяву у зв'язку з теперішнім моментом. У ній стверджується, що ситуація як в СНД, так і в Казахстані продовжує загострюватися, напружена соціальна обстановка набула небезпечного характеру. На думку казахстанських соціалістів, «Верховна Рада республіки не виробила стратегічну законодавчу концепцію, мириться з урядом, який не має власної програми».

Виходячи з цього, соціалісти Казахстану вважають, що республіканський парламент повинен наполегливіше створювати спільно з іншими державами СНД міждержавний інститут управління, щоб у підсумку поновити Союз, але на конфедеративній основі.

Тетяна КОСТІНА.
Алма-Ата.

Болгарський калейдоскоп

⊙ Юрист Янко Янков, колишній дисидент, виграв у Софійському районному суді справу про незаконність Болгарської соціалістичної партії. Оскільки БКП, яка прийшла до влади після військового заколоту в 1944 році, протягом усіх тоталітарних десятиліть так і не спромоглася зареєструватися як політична партія, а БСП стала її спадкоємницею, то остання є нелегітимною, вважає Янков. «БКП і БСП — це історична реальність, — каже він, але не юридична». Соціалісти опротестували рішення районного суду. Справу передано до Верховного суду.

⊙ Згідно із законом про банки, який прийняв парламент, протягом п'яти років забороняється займати керівні посади в банках та інших фінансових установах тим, хто протягом останніх 15 років обирався в центральні, обласні та общинні органи компартії, комсомолу та інших тоталітарних організацій, працював у системі держбезпеки.

⊙ Депутати-соціалісти внесли в парламент проект рішення, за яким усі народні представники мають пройти психіатричну експертизу. Судячи з усього, пропозиція вчасна. Особливо, якщо мати на увазі бійку у парламенті, коли демократи і соціалісти пішли один на одного з кулаками.

⊙ Проект змін до закону про пенсії вніс уряд. Якщо депутати його підтримають, то середньомісячна пенсія складатиме 695 левів, а максимальна — 1320 левів.

⊙ На 3,9 процента подорожчало життя в Болгарії, повідомив Національний статистичний інститут. Порівняно з останнім кварталом минулого року за три місяці нинішнього року роздрібні ціни підвищилися на 17,6 процента. Хоча, за розрахунками уряду, зростання інфляції за цей же період не мало перевищити 14 процентів.

⊙ Депутати від Союзу демократичних сил пропонують внести зміни до кримінального кодексу. За дрібне пограбування — від 1 до 10 років ув'язнення, за справу з «розмахом» — від 10 до 30 років з конфіскацією всього майна. Депутати вважають, що чинний кодекс застарів, оскільки захищає державну власність, а приватну — майже ні, бо в розвинутому соціалізмі такої власності не було. Тепер же саме приватники стають об'єктом пограбунку.

⊙ Болгарські цигани звернулися до президента, прем'єр-міністра і голови Народних зборів з проханням відмінити одну зі статей Конституції, яка забороняє створювати політичні партії на етнічній основі.

Підготував
Василь ЖУКІВСЬКИЙ.
Софія.

ОТАКА ІСТОРІЯ У МОГО НАРОДУ

Репрезентація

ЕНЦИКЛОПЕДІЄЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ МОЖНА НАЗВАТИ КНИГУ, ЯКА МОЖЕ ТАКОЖ СЛУГУВАТИ ПІДРУЧНИКОМ ДЛЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

Століттями різномасті поневолювачі переорювали пам'ять українського народу, щоб він забув власне минуле. Розрахунок примітивно простий: немає власної історії — нема народу.

Під пресом тоталітарної системи немало науковців-істориків фальсифікували історію і створювали ненаукові монографії, підручники для вузів і шкіл — на догоду адміністративно - командній верхівці. Трудно пробивались до читача книги та дослідження Д. Яворницького, М. Грушевського, І. Крип'якевича, наших сучасних істориків М. Брайчевського, О. Апанович та ін. А твори вчених діаспори навіть зі світовим ім'ям і досі не знайомі широкому загалу. Отож не можна не радіти виходу в світ «Нарису історії України» А. Жуковського та О. Субтельного. Професор Сорбоннського університету (Франція) Аркадій Жуковський — історик, картограф, географ. Він очолює Наукове товариство імені Т. Шевченка в Європі. Професор Йоркського університету (Канада) Орест Субтельний — визначний учений-історик та політолог, відомий спеціаліст з історії України. Обидва вчені — іноземні члени АН України.

Їх праця, по суті, — історична енциклопедія України. Вона видана відродженим нині, славним своїми традиціями, Науковим товариством імені Т. Шевченка у Львові. «Нарис» — це перша книга серії «Українознавча бібліотека НТШ».

Автори поставили собі за мету повернути народові його історію. У книзі вперше висвітлюються події від 200000 р. до н. е. по наші дні. Автори неспростовно доводять, що українці з найдавніших давен мали свою конкретну територію. За часів князювання Володимира Великого вона простягалась від Балтики до Чорного й Азовського морів, від Волги до Карпат. Пліч-о-пліч з нашими пращурами жили тут греки, вірмени, німці, італійці, євреї, чехи, англійці та ін. Княжа доба належить саме українському народові.

А хіба раніше десь можна було прочитати, що Галицько-Волинська держава після занепаду Русі і знищення Києва в 1240 році як політичного, економічного, культурного й церковного центру на ціле століття продовжила існування праукраїнської держави. Або, що цар Олексій Михайлович погодився допомогти Хмельницькому, сподіваючись повернути втрачені Москвою території, які входили до Речі Посполитої, використати Україну як буфер між Росією і Туреччиною, поширити зону свого впливу, що мирні переговори Москви з Польщею (1656 р.) за спиною Хмельницького (скільки було подібних переговорів аж до Сталіна...) ще більше ускладнили українсько-московські відносини. А хіба це не показовий факт: ціни на експортовану українську продукцію встановлював російський уряд (неважко пригадати, що ці та інші дискримінаційні заходи успадкувала комуністична влада). У життя українців у той час насаджувалися російські політичні звичаї, приміром, інтриги та доноси, що їх пізніше так підтримували більшовики.

Надзвичайно важливо, що в окремий матеріал уперше виділено й узагальнено історію становлення української інтелігенції. Як відомо, народ, який не має своєї інтелігенції, не може претендувати на визнання як народу цивілізованого.

Кров'ю — «розстріляним відродженням», примусовою колективізацією, засудженням і депортацією сотень тисяч українців, передусім із західних земель, та іншими жертвами — платила Україна за природне бажання бути вільною державою. Так, під час відступу радянських військ у 41-му близько 15 тисяч українських політичних в'язнів, що перебували за тюремними гратами у Львові, Золочеві, Дубному, Рівному, Луцьку, Києві, Харкові та інших містах, було знищено. Додайте сюди ще діячів культури, страчених НКВС під вивіскою евакуації...

Нарешті віддано належне Українській Повстанській Армії (УПА), яка боронила мирне населення від фашистів.

Не обійшли увагою автори й українське зарубіжжя. А. Жуковський та О. Субтельний першими серед істориків звертаються до українського дисидентського руху, діяльність якого більше була відома за кордоном, ніж на батьківщині.

«Нарис історії України», без сумніву, буде щиро сприйнятий в Україні, підніматиме в душах тих, хто багато років був позбавлений свого минулого, почуття гордості за свою землю.

Історики ведуть розповідь стримано, інтелігентно. Найголовніше — дух «Нарису». Суть його полягає в тому, що позиція вчених — це позиція людей незалежних, які працюють в атмосфері демократії, свободи особистості. Автори не загравають ні з читачем, ні з владою. Для них важлива лише істина. Вони не дають політичних оцінок, нікого не ображають, не вдаються до популістських емоцій.

Думаю, Міністерство освіти зробило б надзвичайно потрібний крок, якби рекомендувало «Нарис історії України» А. Жуковського та О. Субтельного як посібник з історії України для старших класів. І не тільки для шкіл з українською мовою навчання. «Нарис» варто перекласти хоча б на російську, польську, татарську мови. Незважаючи на труднощі з папером, треба знайти можливості й перевидати книгу більшим тиражем. Народ має знати свою історію.

Наталка СОЛОНСЬКА.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ 28 ТРАВНЯ 1992 РОКУ ВСТАНОВЛЮЮТЬСЯ НАСТУПНІ КУРСИ КАРБОВАНЦЯ І КУПОНА ДО ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ

За одиницю іноземної валюти	Ринковий	Офіційний
100 австралійських доларів	6452-00	43-35
100 австрійських шилінгів	749-00	5-03
100 англійських фунтів	15470-00	103-96
1000 бельгійських франків	2561-00	17-21
100 німецьких марок	5273-00	35-43
100 голландських гульденів	4681-00	31-45
100 датських крон	1364-00	9-17
10000 італійських лір	700-00	4-70
100 канадських доларів	7104-00	47-74
100 норвезьких крон	1331-00	9-08
100 доларів США	8500-00	57-12
100 фінських марок	1942-00	13-05
100 французьких франків	1569-00	10-54
100 шведських крон	1464-00	9-84
100 швейцарських франків	5423-00	38-46
1000 японських ієн	658-00	4-42
100 еню	10829-00	72-77
1000 іспанських песет	844-00	5-67
1000 грецьких драхм	441-00	2-97
100 ірландських фунтів	14095-00	94-72
100 ісландських крон	149-00	1-00
1 кувейтський динар	292-30	1-96
1000 ліванських фунтів	53-00	0-36
1000 португальських ескудо	634-00	4-26
100 сингапурських доларів	5208-00	35-00
1000 турецьких лір	13-00	0-08

КОМЕРЦІЙНІ КУРСИ КЛІРИНГОВИХ ВАЛЮТ ПО УГОДАХ, ПІДПИСАНИХ ДО 01.12.1991 РОКУ

100 доларів США по розрахунках із Афганістаном	57.12
100 доларів США по розрахунках із Іраном	57.12
100 англійських фунтів по розрахунках із Єгиптом	259.90
100 англійських фунтів по розрахунках із Сирією	103.96
100 індійських рупій по розрахунках із Індією	3.15

ВАЛЮТНИЙ КОЕФІЦІЄНТ КУПОНА ДО КАРБОВАНЦЯ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ НЕТОРГОВЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ СКЛАДАЄ 1.0.

На чорному ринку

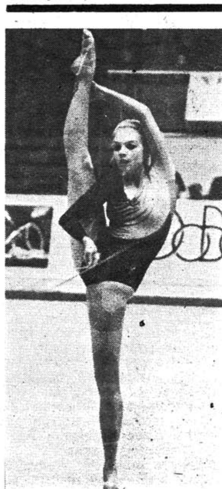
НА БАНК УВАГИ НЕ ЗВЕРТАЮТЬ

Хоча минулого тижня курс долара Національний банк України зменшив на 10 пунктів, чорний ринок столиці цього наче й не помітив. Акції ВКВ продовжують зростати. Ціна скупки доларів США становить сьогодні: 135—138 карбованців за одиницю, ціна продажу — 140—143. Німецька марка тягне при скупці на 80—83, при продажу на 85—88 карбованців. Інші вільно конвертовані валюти світу котируються на 15—20 пунктів вище, ніж їх банківські ринкові курси.

Щодо купонів, то як ми і прогнозували, падіння триває. За тиждень українська грошова одиниця подешевшала у Києві ще на п'ять копійок, і сьогоднішній її курс становить 85—88 копійок за купон.

Андрій БОЄЧКО, спеціальний кореспондент економічного відділу «Голосу України».

Спорт

Олімпійська надія України — київська «художниця» Оксана Скалдіна.

Фото Миколи БОЧКА.

Футбол

У фіналі: «Чорноморець» — «Металіст»!

КУБОК УКРАЇНИ З ФУТБОЛУ. 1/2 ФІНАЛУ. ПОВТОРНІ МАТЧІ.

«ТОРПЕДО» (ЗАПОРІЖЖЯ) — «ЧОРНОМОРЕЦЬ» (ОДЕСА). 0:0. 5000 глядачів. Суддя В. Онуфер (Ужгород). Перший матч —1:3.

«МЕТАЛІСТ» (ХАРКІВ) — «ШАХТАР» (ДОНЕЦЬК). 1:1 (1:1). 10000 глядачів. Суддя Я. Грисьо (Львів). Голи: Фокін (2) — у гостей; Колесник (24) — у господарів. Перший матч — 1:0.

Як кажуть, останньою вмирає надія. Тому болільники торпедівців вірили в диво, в те, що їхня команда обов'язково виграє — 2:0. Але сталося не так, як хотілося. Одесити, клас яких (нехай не ображаються запоріжці) поки вищий, обрали тактику гри від оборони і своє завдання виконали.

Численні прихильники «Металіста», незважаючи на негоду, прийшли на стадіон. А коли йшли завершальні хвилини матчу, потужний хор радісно скандував: «Мо-лод-ці!». Харків'яни ще раз підтвердили, що вони — кубкова команда.

— Сподіватимемося, що болільники з Одеси і Харкова приїдуть до Києва, щоб підтримати своїх наступного недільного вечора на Республіканському стадіоні в фіналі, — сказав голова Федерації футболу України Віктор Банников на засіданні виконкому організації. Додам, що вхід на стадіон безкоштовний. А київські болільники теж, сподіваюся, не всидять вдома. Адже заманливо стати свідками першого в історії незалежної України футбольного фіналу Кубка.

А тепер ще кілька слів про те засідання виконкому Федерації. На ньому вирішили залишити ще на рік перехідну лігу, говорили і дуже серйозно про справи дитячо-юнацького футболу, про зміни в Статуті. Вирішили, що стиковий матч за звання чемпіона України пройде 21 червня у Львові, а за 3—4 місце — 20 червня в Тернополі.

Знову згадували про турнір чотирьох збірних за право участі у відбірковому турнірі чемпіонату світу. Віктор Банников сказав, що Росія ніяк не може бути правонаступником СРСР та СНД. До речі, ФІФА спеціально розглядатиме це питання.

Нарешті, члени виконкому одноголосно рекомендували президента ФК «Динамо» (Київ) Віктора Безверхого в члени НОК України.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора

Олександр БІЛИК заступник голозного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури

Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі

Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:

Для довідок — 441-89-61 441-89-46

телефакс — 224-72-54

Відділ реклами — 441-89-44

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж 398.634.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311098.

1 2 3 4 5 6 7 8 9